

Quickscan natuurtoets

Recreatiegebied 't Hilgelo in Winterswijk

In opdracht van Leisurelands

Colofon

Quickscan natuurtoets recreatiegebied 't Hilgelo in Winterswijk

Opdrachtgever	Leisurelands
Contactpersoon	Dhr. H. Heinhuis
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel
Rapportnummer	2270
Auteur	S.J.J. Wamelink
Controle	Ing. R. Boerboom
Publicatiedatum:	21 april 2021
Foto voorblad	Plangebied (foto: S.J.J. Wamelink)

Copyright

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Netwerk Groene Bureaus

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB) de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel.....	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Doel.....	5
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	6
2.1 Gegevens plangebied	6
2.2 Beschrijving van het plangebied	6
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	6
2.4 Geplande werkzaamheden	8
3 Beschermd status plangebied.....	11
3.1 Gebiedsbescherming	11
3.2 Natuurnetwerk Nederland	11
3.3 Natura 2000.....	17
3.4 Houtopstanden	19
4 Beschermd soorten plangebied	20
4.1 Methode	20
4.2 Resultaten	21
5 Wet natuurbescherming.....	40
6 Conclusie.....	68
Bijlage 1 Impressie plangebied	71
Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	73
Bijlage 3 Beschermd plant- en diersoorten.....	81

Samenvatting

Uit de quickscan natuurtoets blijkt dat voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen in het recreatiegebied 't Hilgelo in Winterswijk, mogelijk aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van boombewonende jaarrond beschermde vogels (boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer), kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter, waterspitsmuis, vleermuizen (verblijfplaatsen boombewonende soorten, foerageergebied en vliegroute), grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart noodzakelijk is. Aanvullend onderzoek naar overige beschermde soort(groep)en flora of fauna is niet noodzakelijk.

Voorafgaand aan elke ruimtelijke ontwikkeling en evenement zal, via een concreet uitvoerings- en inrichtingsplan, inzichtelijk moeten worden gemaakt welke negatieve effecten op welke soort(groep)en te verwachten zijn. Op basis hiervan wordt bepaald of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en voor welke soort(groep)en.

Bij werkzaamheden en activiteiten dient altijd rekening te worden gehouden met broedvogels. Indien werkzaamheden en activiteiten plaatsvinden buiten het broedseizoen is de kans op conflicten met broedende vogels het kleinst. Bezette nesten mogen, ongeacht de tijd van het jaar, niet worden verstoord. Aangezien 't Hilgelo voor met name watervogels en de nachtegaal een zeer belangrijke regionale functie vervult adviseren wij om hiervoor gerichte inrichtings- en beheermaatregelen uit te voeren. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient men ook specifiek rekening te houden met de aanwezigheid van watervogels en de nachtegaal.

Een AERIUS-berekening is noodzakelijk om vast te stellen of een vergunningsaanvraag met betrekking tot stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' en andere Natura 2000-gebieden noodzakelijk is. Nadere toetsing of vergunningsaanvraag voor het Gelders Natuurnetwerk is mogelijk ook aan de orde door areaalverlies.

Een aantal van de opgaande groenstructuren binnen het plangebied voldoet aan de criteria voor beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van het verwijderen van deze groenstructuren is een kapmelding bij de provincie Gelderland noodzakelijk.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om in het recreatiegebied 't Hilgelo bij Winterswijk diverse werkzaamheden uit te voeren in het kader van verschillende ruimtelijke ontwikkelingen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van Leisurelands. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna en voerde veldonderzoek uit op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

In het recreatiegebied 't Hilgelo bij Winterswijk is men voornemens werkzaamheden uit te voeren in het kader van verschillende ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is een nieuw bestemmingsplan nodig. Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een plannenmaker oplegt. Leisurelands is betrokken bij deze plannen en heeft aan Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren.

Bij een ruimtelijke ontwikkeling moet, in het kader van de Wet natuurbescherming, aangetoond worden dat er geen sprake is van aantasting van beschermde natuurgebieden en beschermde plant- en diersoorten. Om in te schatten wat het effect van de plannen is op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten wordt een quickscan natuurtoets uitgevoerd.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan natuurtoets is om snel te inventariseren of door de geplande activiteiten schade kan ontstaan aan beschermde natuurgebieden en beschermde flora of fauna. Wanneer dit het geval is wordt vervolgens geadviseerd over het noodzakelijk vervolgonderzoek en eventuele procedurele vervolgstappen.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

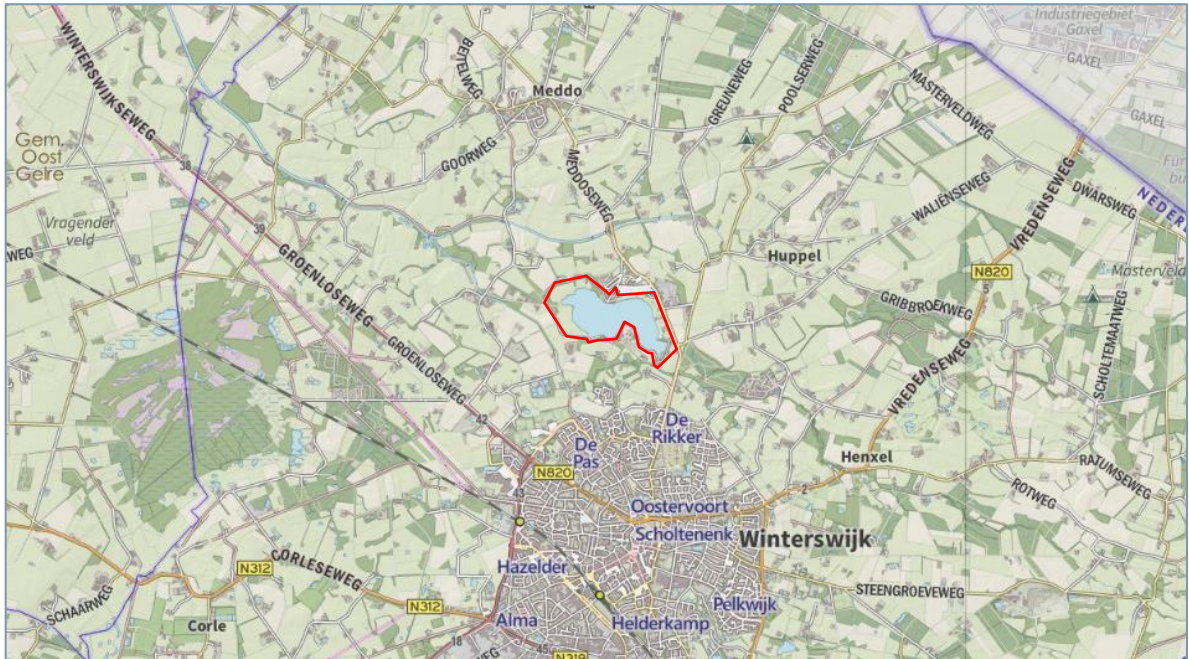
Locatie: Recreatiegebied 't Hilgelo
Plaats: Winterswijk
Gemeente: Winterswijk
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied van Winterswijk, tussen de woonkern Winterswijk en het kerkdorp Meddo (zie figuur 1). Het plangebied bestaat grotendeels uit open water. De plas is ontstaan door zandwinning en is in gebruik als recreatieplas voor allerlei vormen van kleinschalige buiten- en watersportactiviteiten zoals zwemmen, surfen, waterfietsen of roeien. Aan de westkant van de plas wordt nog zand gewonnen. Dagrecreatie concentreert zich voornamelijk in het (noord)oostelijke deel van het plangebied. Hier bevindt zich een zandstrand met speel- en ligweiden en diverse voorzieningen in de vorm van parkeerterreinen, fietsenstallingen, toiletgebouwen, een strandpaviljoen en beachclub MEER. Rondom de recreatieplas bevinden zich diverse opgaande groenstructuren met een afwisseling aan leeftijden en soorten. Jonge beplantingsstroken worden afgewisseld door restanten van oud loofbos en laanbomen. De westelijke oeverzone is grazig met deels kaal zand. Verspreid langs de plas zijn de oeverzones bedekt met een smalle rietkraag en lokaal met elzenbroekbos. De oeverzones waar dagrecreatie zich voornamelijk concentreert zijn bedekt met kaal zand en een oeverbegroeiing ontbreekt hier. De noordzijde van het plangebied grenst aan Camping Sevink Molen en Attractiepark Sevink Molen en de zuidzijde grenst aan Camping 't Hilgelomeer en Camping Klompenmakerij Ten Hagen (zie figuur 2 en bijlage 1). De directe omgeving van het plangebied bestaat onder andere uit enkele campingterreinen, recreatiewoningen, woonhuizen, agrarische percelen, verharding en opgaande groenstructuren (zie figuur 2).

2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Om het eventuele verstrend effect van de geplande activiteiten op beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied (externe werking) in te kunnen schatten is een groter gebied onderzocht dan het plangebied zelf. Het onderzoeksgebied, met daarbinnen het plangebied, wordt bepaald door enkele camping- en recreatieterreinen, agrarische percelen en opgaande groenstructuren (zie figuur 2).

Figuur 1. Globale ligging het plangebied (rood). Bron: Provincie Gelderland (2021).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood) en het onderzoeksgebied (gele stippellijn). Bron: Provincie Gelderland (2021).

2.4 Geplande werkzaamheden

Er zijn plannen voor verschillende ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied. In het document 'Vorbereidend Onderzoek Recreatiegebied Hilgelo' van FACET architecten & adviseurs is aangegeven welke aanpassingen in het bestemmingsplan noodzakelijk zijn voor een duurzame exploitatie van recreatiegebied Hilgelo, passend bij de uitgangspunten uit de vastgestelde 'Gebiedsvisie Hilgelo 2015'.

Hoewel het gebied veel mogelijkheden biedt, zowel recreatief als landschappelijk is het nu nog erg mono-functioneel. Het is met name gericht op ,mooi-weer' recreatie. Buiten deze momenten wordt het gebied erg licht en erg passief gebruikt, enkel als wandel- en fietsgebied. Dit zet de exploitatie en het beheer onder druk, vooral buiten het ,mooi-weer'-seizoen. Met de 'Gebiedsvisie Hilgelo 2015' is een eerste aanzet gegeven in het verbreden van het draagvlak onder de exploitatie van het gebied. Kansen voor het gebied liggen vooral in het creëren van meer mogelijkheden voor activiteiten in het gebied, die passen bij de unieke landschappelijke kwaliteiten van de omgeving en passend bij de schaal van het gebied. Hierbij te denken aan meer interactieve dagrecreatie, een betere integratie op wandelen fietsroutes (met een goede horeca) en het creëren van nieuwe vormen van nicherecreatie. In het document 'Vorbereidend Onderzoek Recreatiegebied Hilgelo' wordt dieper ingegaan op de invulling van de gewenste ontwikkelingen en activiteiten per deelgebied. Het plangebied is hierbij onderverdeeld in 5 deelgebieden (zie figuur 3). Hieronder worden de gewenste ontwikkelingen en activiteiten per deelgebied kort beschreven.

Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)

Dit deelgebied vormt de basis voor intensieve dagattractie, horeca en grootschalige evenementen. In het deelgebied vinden globaal de volgende ontwikkelingen plaats of zijn er ambities tot de ontwikkeling van de volgende activiteiten:

- Beachclub MEER (locatie H2 in figuur 3). Nieuwe belevingsconcepten aanbieden om meer jongeren naar de regio/gemeente te trekken.
- Uitbreiding kleinschalige horecavoorziening. Camping Sevink Molen heeft de ambitie om een kleinschalige, hoogwaardige horecavoorziening, die in kwaliteit en comfort juist meer aansluiting zoekt met deelgebied 2 en 3, te starten aan de plas (zie U)
- Het parkeerterrein multifunctioneel inzetten (locatie U1 in figuur 3), bijvoorbeeld voor kleinschalige evenementen. Ook kan een deel van dit (parkeer-)gebied worden ingezet als zoeklocatie voor de uitbreiding van Attractiepark Sevink Molen.
- Organiseren van diverse kleine en grote evenementen als muziekevenementen, braderieën, markten, clubmeetings, etc.

Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde):

De nadruk voor dit deelgebied ligt op extensieve verblijfsrecreatie. In het deelgebied vinden

globaal de volgende ontwikkelingen plaats of zijn er ambities tot de ontwikkeling van de volgende activiteiten:

- Voor een deel van dit deelgebied (locatie U2 in figuur 3) zijn reeds plannen gemaakt door Camping Sevink Molen. De plannen omvatten het creëren van een aantal hoogwaardige accommodaties in of aan het water en een gebied met plekken voor toeristisch kamperen.
- Voor het overige deel van dit deelgebied (locatie U3 in figuur 3) zijn er diverse ideeën en plannen ontwikkeld, van pop-up camping tot natuurcamping.

Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west):

In dit deelgebied wordt de nadruk gelegd op kwalitatief hoogwaardige natuurontwikkeling. In het deelgebied vinden globaal de volgende ontwikkelingen plaats of zijn er ambities tot de ontwikkeling van de volgende activiteiten:

- De toegankelijkheid van dit gebied wordt beperkt.
- Mogelijkheid tot het plaatsen van een uitkijktoren in de noordwestpunt van het deelgebied.

Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde):

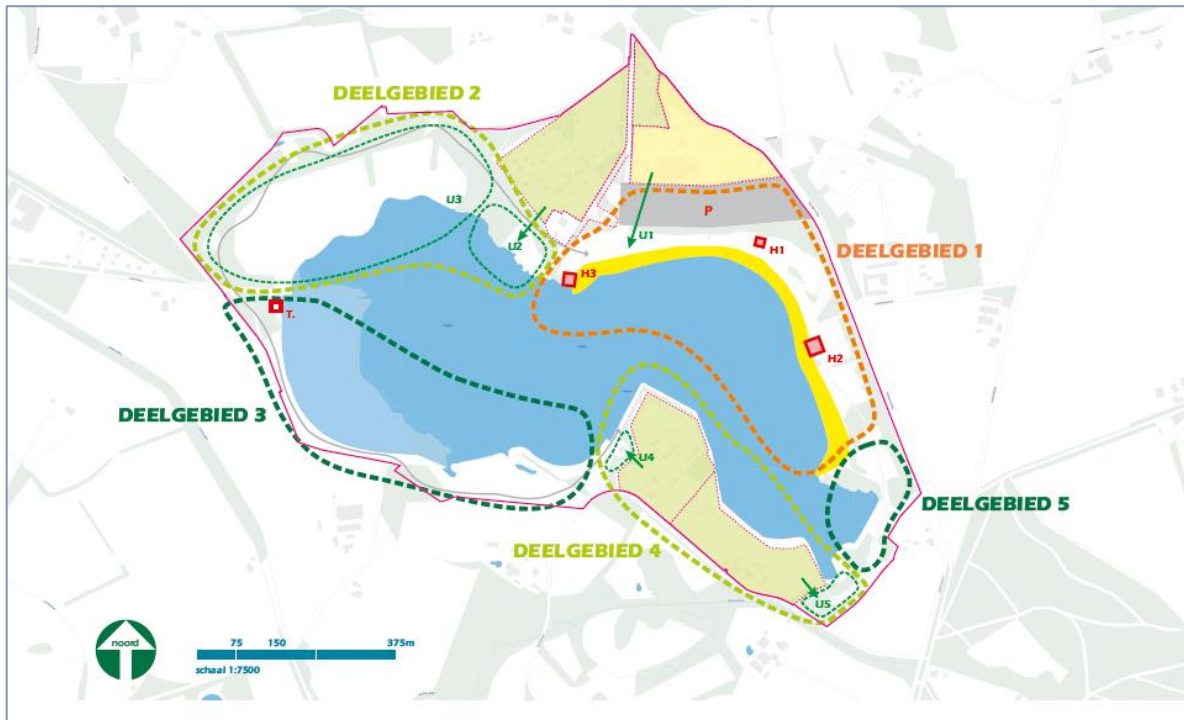
In dit deelgebied bevinden zich de campings Ten Hagen en 't Hilgelomeer. De nadruk voor dit deelgebied ligt op verbreding van het aanbod met kleinschalige recreatie. In het deelgebied vinden globaal de volgende ontwikkelingen plaats of zijn er ambities tot de ontwikkeling van de volgende activiteiten:

- Uitbreiding van Camping Klompenmakerij ten Hagen aan de westzijde van de camping (locatie U4 in figuur 3).
- Uitbreiding van Camping 't Hilgelomeer aan de zuidzijde van de camping (locatie U5 in figuur 3).

Deelgebied 5 (groene buffer):

Dit deelgebied dient als 'groene' buffer tussen activiteiten tussen de deelgebieden 1 en 4. Daarnaast heeft het ook als doel om de landschappelijke inpassing aan de oostzijde de ruimte te geven. In het deelgebied vinden globaal de volgende ontwikkelingen plaats of zijn er ambities tot de ontwikkeling van de volgende activiteiten:

- Invulling van dit deelgebied, met dag- of verblijfsrecreatie wordt uitgesloten.

Figuur 3. Zonering recreatiegebied 't Hilgelo in diverse deelgebieden, bron: Voorbereidend Onderzoek Recreatiegebied Hilgelo' van FACET architecten & adviseurs (2020).

3 Beschermd status plangebied

3.1 Gebiedsbescherming

In Nederland bestaat het Natuurnetwerk Nederland. Dit is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In paragraaf 3.2 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming gaat over gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft de gebiedsbescherming beschermt de Wet natuurbescherming Natura 2000-gebieden. Dit is een Europees, samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. In paragraaf 3.3 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van Natura 2000-gebieden. Daarnaast beschermt de Wet natuurbescherming bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen. In paragraaf 3.4 wordt het plangebied behandeld in relatie tot deze beschermde houtopstanden.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Conclusie

Het plangebied ligt deels in het NNN/GNN. Gericht onderzoek is noodzakelijk indien uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen de wezenlijke waarden en kenmerken van de GNN en de GO aantasten. De bescherming van het GNN en de GO is juridisch vastgelegd in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Winterswijk. Als de ruimtelijke ontwikkeling overeenkomt met de bestemming dan zijn er geen beperkingen. Als voor de ontwikkeling een afwijking van het bestemmingsplan nodig is, dan is afstemming met de provincie nodig.

3.2.2 Gelderse Natuurnetwerk

De gebieden van het Natuurnetwerk Nederland wordt in de provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk genoemd. In het Gelders Natuurnetwerk komen twee natuurcategorieën voor: het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO).

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

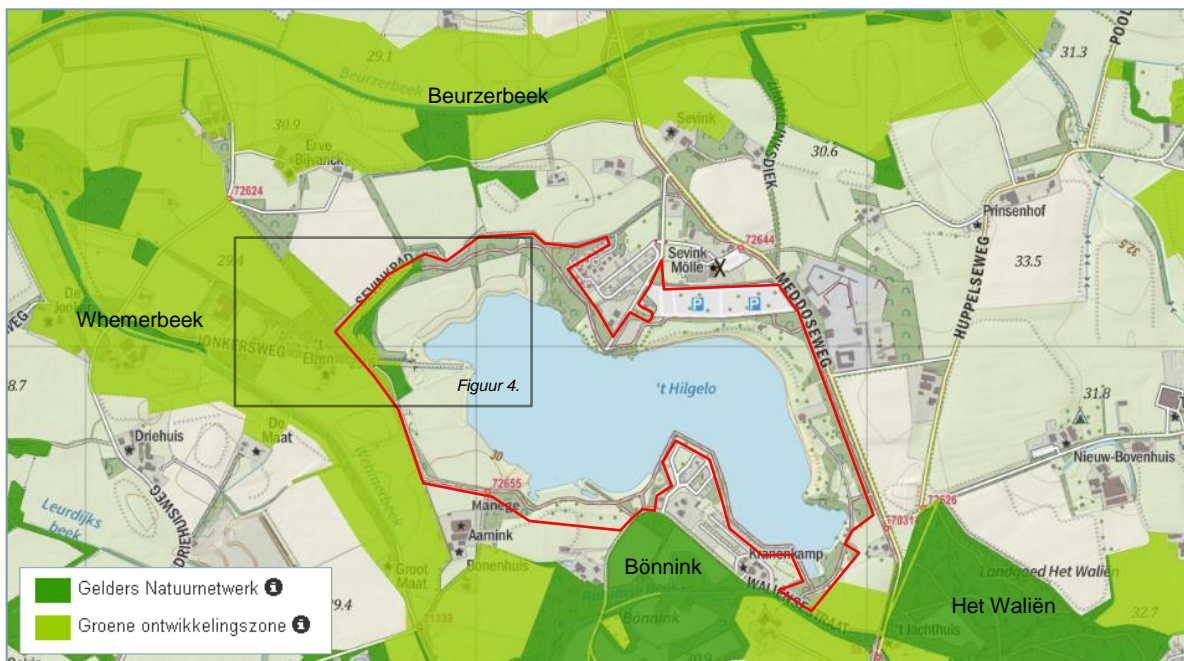
Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het GNN geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het GNN in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

Groene Ontwikkelzones (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Afhankelijk van het type en de schaal van de ontwikkeling vraagt de provincie om een (extra) bijdrage te leveren aan de GO.

3.2.3 Plangebied

Een klein deel van het plangebied ligt in het GNN en in een GO (zie figuur 4 en 5). De recreatieplas en direct aangrenzende delen maken geen deel uit van het GNN. Enkele bosschages en een watergang ten noordwesten van de recreatieplas zijn aangewezen als GO. Het betreft hier bosschages langs het Karkpad en Sevinkpad. De watergang functioneert als afwateringssloot voor overtollig grond- en regenwater van de plas. Een oud bosrestant en landschappelijke beplantingen ten noordwesten van de recreatieplas behoren tot het Gelders Natuurnetwerk.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het GNN, bron: Provincie Gelderland 2021.

Figuur 5. Detail ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het GNN, bron: Provincie Gelderland 2021.

Voor gronden gelegen binnen het GNN geldt dat er geen nieuwe functies worden mogelijk gemaakt, tenzij er geen sprake is van aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities. Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het GNN dienen daarom de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. In de omgevingsverordening van de provincie Gelderland zijn hiervoor criteria opgesteld, zoals vermindering van areaal en uitwisselingsmogelijkheden, belemmering van verloop van natuurlijke processen of verandering van grond- en oppervlaktewatersituatie.

Kernkwaliteiten

De onderzoekslocatie behoort tot deelgebied 10 Huppel - Beurzerbeek. Voor het gebied Huppel - Beurzerbeek worden in de omgevingsverordening als kernkwaliteiten genoemd:

Kernkwaliteiten deelgebied natuur en landschap

- overwegend kleinschalig kampenlandschap op het Oost-Nederlands plateau, vrij grootschalige, deels beboste vochtige heideontginningen langs de Duitse grens;
- onderdeel van Nationaal Landschap Winterswijk;
- de evz Groenlose Slinge verbindt dit gebied met de Berkel; modellen: kamsalamander en winde;
- leefgebied das;
- leefgebied steenuil;
- leefgebied kamsalamander;
- duidelijk herkenbare essen van Huppel en Het Waliën;

- cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de beken, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels en boerderijen;
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir;
- ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater;
- alle door de Flora- en faunawet / Wet natuurbescherming of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- ontwikkeling droge en vochtige, beekbegeleidende bossen met bijbehorende flora en fauna;
- ontwikkeling ecologische verbinding Groenlose Slinge met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, bosjes en singels;
- ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N319;
- ontwikkeling herkenbaarheid essen;
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden;
- ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden;
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. boomkikker), poelen;
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. ontginningen, houtwallen) en beheersvormen;
- ontwikkeling ecosysteemdiensten.

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- ontwikkeling ecologische verbinding Groenlose Slinge met beken, beekoevers, poelen, natte graslanden en moerasjes, bosjes en singels;
- ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N319;
- ontwikkeling herkenbaarheid essen;
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden;
- ontwikkeling biotopen voor vogels van bossen en cultuurgronden;
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën (m.n. boomkikker), poelen;
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen (bijv. ontginningen, houtwallen) en beheersvormen;
- ontwikkeling ecosysteemdiensten.

Beschermingsregime Gelders Natuurnetwerk

In het GNN zijn nieuwvestiging en grootschalige ingrepen alléén mogelijk wanneer er geen reële alternatieven zijn en er een zwaarwegend maatschappelijk belang in het geding is. Voor bestaande functies zijn er beperkte ontwikkelingsmogelijkheden, namelijk de gevallen waarbij er geen reële alternatieven zijn voor verplaatsing van een functie buiten het GNN. De provincie stelt dan de voorwaarde om een natuur inclusief plan te maken om bestaande

natuurwaarden te versterken. Randvoorwaarde is dat de kernkwaliteiten van de (nog te ontwikkelen) natuurwaarden niet significant worden aangetast. Voor bestaande functies zijn er beperkte ontwikkelingsmogelijkheden, namelijk voor gevallen waarbij er geen reële alternatieven zijn voor verplaatsing van de functie naar een plek buiten het GNN. De provincie stelt bij een aantasting van de kernkwaliteiten steeds de voorwaarde dat er een compensatieplan gemaakt wordt waarbij de bestaande natuurwaarden worden versterkt.

Beschermingsregime Groene Ontwikkelzone

In de GO liggen mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen onder de voorwaarde dat daarbij extra natuur tot stand komt. Dus ook voor stedelijke functies is zo'n ontwikkeling binnen de GO mogelijk. De reden om voor een stedelijke functie een locatie in de GO te kiezen moet gerelateerd zijn aan een impuls in de kernkwaliteiten.

Grootschalige nieuwvestiging

Grootschalige nieuwvestiging die naar aard en schaal het karakter van het betreffende gebied wezenlijk aantast, past hier niet, tenzij een groot openbaar belang in het geding is en reële alternatieven ontbreken. Het gaat dan bijvoorbeeld om nieuwe infrastructuur of een woningbouwlocatie.

Grootschalige uitbreiding: substantiële versterking kernkwaliteiten

Bij uitbreiding van bestaande functies wordt een onderscheid gemaakt naar de omvang van de uitbreiding, omdat dit rechtstreeks verband houdt met het effect ervan op de kernkwaliteiten. Er is sprake van een grootschalige uitbreiding als een uitbreiding met meer dan 30 procent van de bestaande bestemming geschiedt. In dit geval is deze uitbreiding mogelijk onder de voorwaarde dat deze gecombineerd wordt met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten. De bijzondere toegevoegde waarde van de functiecombinatie, die bijdraagt aan de versterking van de kernkwaliteiten, maakt dat de ontwikkeling past in de GO.

Door de Provincie Gelderland is aan gemeenten geadviseerd om voor de GO een vereveningsbeleid uit te werken in hun ruimtelijk beleid. Door de provincie wordt geadviseerd aan initiatiefnemers al in de aanvangsfase van een initiatief contact op te nemen met de provincie voor een gezamenlijke eerste verkenning van de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden en de randvoorwaarden van de sectorale wet- en regelgeving.

Inventarisatie mogelijke effecten kernkwaliteiten GNN en GO

Vermindering van areaal, samenhang en kwaliteit

Het gaat hierbij om de samenhang van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor nieuwe natuur. Onder landschapselementen wordt verstaan: heggen, houtwallen, bosjes, poelen en solitaire bomen.

Bij uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen binnen de grenzen van het plangebied vindt er mogelijk vermindering van areaal van de GO plaats. Aan de noordwestzijde van het plangebied kan het daarbij gaan om areaalverlies van het GNN. Een oud bosrestant en

enkele nabijgelegen landschappelijke beplantingen, ten noordwesten van de recreatieplas, behoren tot het GNN. De mate van aantasting van het Natuurnetwerk is afhankelijk van de aantasting van de elementen in het landschap. Het oud bosrestant en de landschappelijke beplantingen vormen geen landschapselementen die de kwaliteit en daarmee de samenhang van het gebied sterk bepalen. De landschappelijke beplantingen zijn namelijk vrij jong (maximaal 10 jaar oud) en het bosje is een klein relict van een oud bosperceel en tegenwoordig ernstig verstoord door onder andere recente kapwerkzaamheden, de aanleg van een ruitpad en aanwezigheid van de Japanse duizendknoop, een invasieve exoot. Bij de keuze voor uitvoering van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling is het wel belangrijk dat bestaande landschapselementen waar mogelijk worden behouden. Daarmee wordt de impact op het gebied beperkter, maar van areaalverlies is evenwel mogelijk sprake, afhankelijk van de geplande ontwikkelingen.

Vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden

Vanuit ecologisch opzicht vormt deelgebied Huppel - Beurzerbeek een samenhangend geheel van een kleinschalig kampenlandschap op het Oost-Nederlands Plateau waarin soorten als de das, vogels van bossen en cultuurgronden, reptielen en amfibieën voorkomen. Soorten die in de doelstellingen van het gebied worden genoemd zijn de boomkikker, das, kamsalamander, steenuil en winde. Door eventuele ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied wordt het GNN negatief beïnvloed door het verwijderen van de opgaande groenstructuren. De uitwisselingsmogelijkheden van soorten als boomkikker, das, kamsalamander, steenuil en winde worden echter niet negatief effect beïnvloed. Betreffende delen zijn slechts zeer klein en maken een onderdeel uit van een groter geheel van bosschages. Daarnaast zijn het oud bosrestant en de landschappelijke beplantingen reeds ernstig verstoord door recreanten en aanwezigheid van de Japanse duizendknoop, welke grote delen van deze bosschages bedekt. Door het eventueel verwijderen van het oud bosrestant en de landschappelijke beplantingen, verdwijnen hooguit lokaal foerageermogelijkheden en schuilplekken. Echter de omgeving voorziet ruim in geschikt en optimaal leefgebied voor soorten als boomkikker, das, kamsalamander, steenuil en winde, vogels van bossen en cultuurgronden, reptielen en overige amfibieën.

Vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden

Het gaat hierbij om aaneengeslotenheid van grote natuurlijke eenheden. Het oude bosrestant en de landschappelijke beplantingen, behorende tot het Gelders Natuurnetwerk, vormen geen grote natuurlijke eenheid. Met betrekking tot de schaal, volledigheid en kwaliteit vormt het gebied volgens de doelstellingen geen essentieel leefgebied voor de das, steenuil en kamsalamander en maakt geen essentieel onderdeel uit van een cultuurhistorische en landschappelijke waardevol gebied van beken, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels en boerderijen. Met de mogelijke plannen wordt het areaal van deze grote natuurlijke eenheid niet verminderd.

Van overige mogelijke effecten op het Natuurnetwerk als 'belemmering natuurlijke processen', 'verstoring morfologie', 'verandering grond- en oppervlaktewater', 'verhoging

geluidsbelasting' en 'verstoring door licht' is geen sprake bij uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen.

3.3 Natura 2000

3.3.1 Conclusie

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in of nabij een Natura 2000-gebied. Door de aard en de beperkte omvang van de activiteiten en door de afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' en overige Natura 2000-gebieden, waaronder 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld', 'Willinks Weust' en 'Bekendelle' worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven verwacht door directe of indirecte verstoringsfactoren, met uitzondering van stikstofdepositie. Een AERIUS-berekening is noodzakelijk om vast te stellen of een vergunningsaanvraag inzake stikstofdepositie vereist is.

3.3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. De Wet natuurbescherming beschermt onder andere Natura 2000-gebieden. Voor activiteiten die significante, negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig.

3.3.3 Plangebied

In het plangebied vinden verschillende ruimtelijke ontwikkelingen plaats. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' ligt op enige afstand van het plangebied, vanaf circa 2,3 kilometer (zie figuur 6). Overige Natura 2000-gebieden, waaronder de Duitse Natura 2000-gebieden 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' en 'Berkel' en de Nederlandse Natura 2000-gebieden 'Willinks Weust' en 'Bekendelle' liggen op ruimere afstand, vanaf 4,3 km.

Door de afstand tussen het plangebied en de betreffende Natura 2000-gebieden en het ontbreken van een ecologische binding met deze Natura 2000-gebieden worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven verwacht door directe verstoringsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering en door indirecte verstoringsfactoren als verontreiniging, verdroging, geluidsverstoring of lichtverstoring. De ruimtelijke ontwikkeling heeft mogelijk wel een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie.

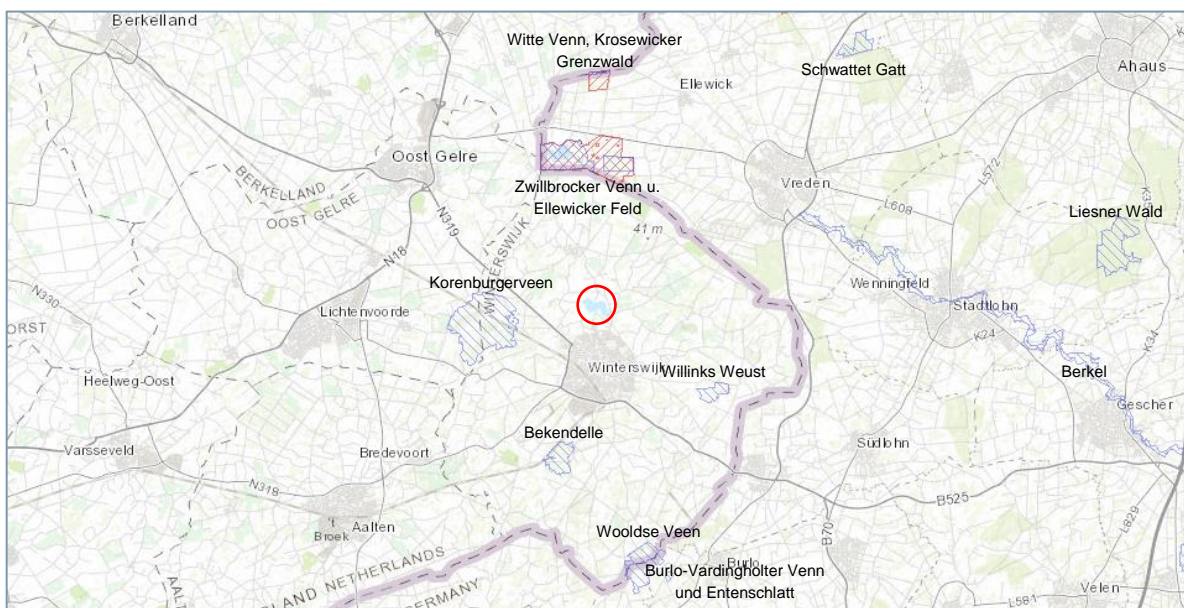
Stikstofdepositie

Stikstof is één van de grootste obstakels bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. In veel Natura 2000-gebieden, waaronder ook het nabijgelegen 'Korenburgerveen', is de overbelasting door stikstofdepositie een groot probleem voor de realisatie van de

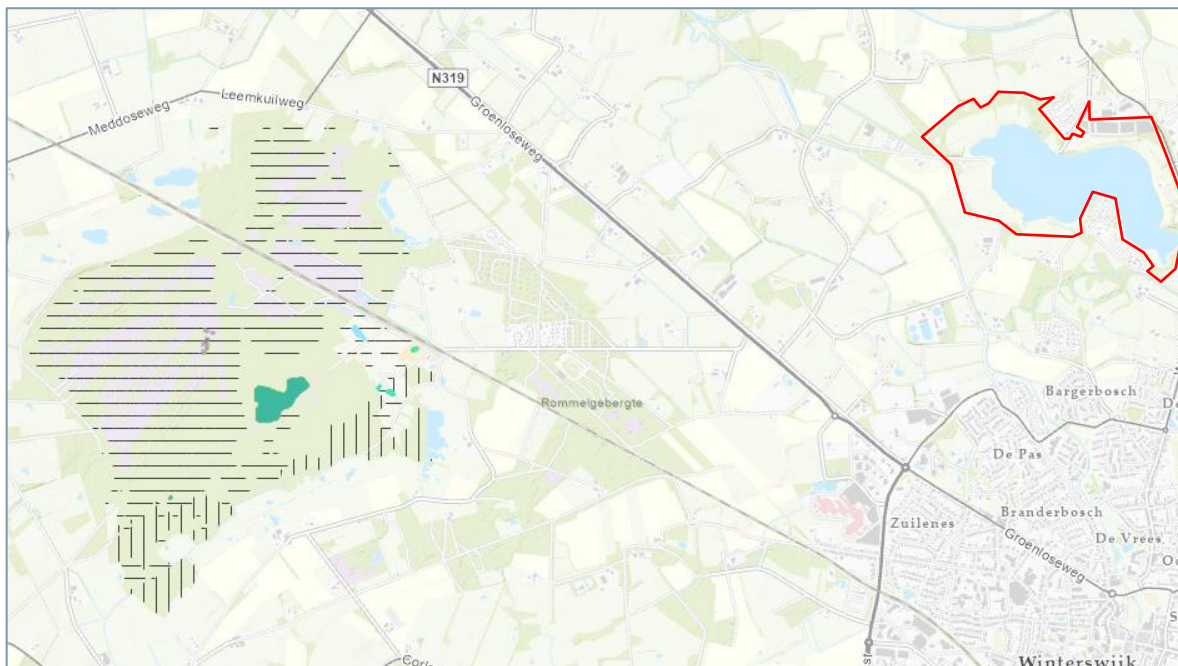
instandhoudings-doelstellingen. Het gaat daarbij om de gevolgen van stikstofdepositie afkomstig uit de landbouw, het verkeer en de industrie op voor stikstof gevoelige habitats. In het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' zijn habitattypen en doelsoorten aangewezen welke gevoelig zijn voor depositie van stikstof. Op enige afstand van het plangebied (vanaf 4,3 kilometer) bevindt zich de Natura 2000-gebieden 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld', 'Willinks Weust' en 'Bekendelle'. Hier zijn ook stikstofgevoelige habitattypen aanwezig.

Er is tijdens de aanlegfase van een ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied door het in te zetten materieel mogelijk sprake van (tijdelijk) extra stikstofdepositie. Daarnaast is er mogelijk sprake van een permanente toename van stikstofdepositie door de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen (dagrecreatie, evenementen en meerdaags toerisme), bijvoorbeeld als gevolg van toenemend verkeer. Door de ingreep en de fysieke afstand van het plangebied tot de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' (vanaf 2,3 kilometer), waaronder 'H7120: Herstellende hoogvenen', 'H91E0C: Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)', 'H7210: Galigaanmoerassen', 'H6410: Blauwgraslanden' en 'H3130: Zwakgebufferde vennen' (zie figuur 7) zijn negatieve effecten door stikstofdepositie niet uit te sluiten. Per ruimtelijke ontwikkeling dient voorafgaand bepaald te worden of een AERIUS-berekening noodzakelijk geacht wordt.

Door de afstand van het plangebied tot overige Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen als 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld', 'Willinks Weust' en 'Bekendelle' worden negatieve effecten door stikstofdepositie minder snel verwacht, maar zijn ook hier niet uit te sluiten. Ook hiervoor geldt dat per ruimtelijke ontwikkeling, en het in te zetten materieel, in overleg met de gemeente of provincie, moet worden bepaald of een AERIUS-berekening noodzakelijk is.

Figuur 6. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van nabijgelegen Natura 2000-gebieden (groen en rood gearceerd), bron: <https://natura2000.eea.europa.eu/#>.

Figuur 7. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van nabijgelegen stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' (zwarte gearceerd en cyaan), bron: Provincie Gelderland 2021.

3.4 Houtopstanden

3.4.1 Conclusie

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is bij het vellen van houtopstanden aan de orde.

3.4.2 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Als men voornemens is houtopstanden te kappen die onder de Wet natuurbescherming vallen dan moet een kapmelding bij de provincie Gelderland worden ingediend. Er zijn enkele uitzonderingen waarbij een kapmelding niet is vereist.

3.4.3 Plangebied

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom (zie figuur 1). Binnen het plangebied zijn beschermde houtopstanden (bos van minimaal 10 are en/of bomenrijen van minimaal 21 bomen) aanwezig. Bij het vellen van deze houtopstanden is een meldingsplicht en herplantplicht van toepassing. Voor de velling van de houtopstanden dient een melding gedaan te worden bij de provincie Gelderland. Daarnaast dient herplant binnen 3 jaar plaats te vinden. Indien herplant niet op dezelfde locatie kan plaatsvinden, dient conform artikel 4.5 Wet natuurbescherming een ontheffing bij de provincie Gelderland te worden aangevraagd om de herplantplicht elders te laten plaatsvinden.

4 Beschermden soorten plangebied

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en een gericht veldonderzoek.

Literatuuronderzoek

Ter ondersteuning van het veldonderzoek werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFF zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFF is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna met meer dan 100 miljoen waarnemingen. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. Ondanks de compleetheit geeft de NDFF geen 100% volledigheid van aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in een (zoek)gebied. Er zijn namelijk altijd (losse) waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren die niet in de NDFF opgeslagen worden. In de NDFF is voor een zoekgebied met een straal van circa 1 km rond het plangebied gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten, uit de afgelopen 10 jaar.

Veldonderzoek

Een onderzoeker van Staring Advies onderzocht het plangebied om een inschatting te maken van de beschermde soorten die aanwezig kunnen zijn en om beschermde flora en fauna waar te nemen (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	19-03-2021	08.45 uur	Zonnig, droog, 8 °C, wind 2-3 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

Literatuuronderzoek

Flora

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van het voorkomen van de volgende beschermde plantensoorten:

- Nationaal beschermde soorten: Kartuizer anjer en muurbloem¹.

Broedvogels

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van diverse beschermde vogelsoorten. Een deel van de waarnemingen betreft overvliegende vogels zonder binding met het gebied. Een deel van de vogelsoorten kunnen hier of in de omgeving wel een territorium bezetten, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Van de in de NDFF vermelde boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd.

Zoogdieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: aardmuis, boommarter, bosmuis, bunzing, damhert, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, grote bosmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos, waterspitsmuis en wezel¹.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

Amfibieën, reptielen en vissen

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van het voorkomen van de volgende beschermde amfibieënsoorten en reptielen- en vissensoort:

- Nationaal beschermde soorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en levendbarende hagedis¹.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): beekprik, kamsalamander en poelkikker.

¹ Deze soorten zijn in de provincie Gelderland, met uitzondering van de boommarter, bosbeekjuffer, bunzing, damhert, das, eekhoorn, grote bosmuis, grote vos, grote weerschijnvlinder, hermelijn, iepenpage, kartuizer anjer, kleine ijsvogelvlinder, levendbarende hagedis, muurbloem, steenmarter, veldparelmoervlinder, waterspitsmuis en wezel, vrijgesteld van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Ongewervelde dieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van het voorkomen van de volgende beschermde ongewervelde diersoorten:

- Nationaal beschermde soorten: bosbeekjuffer, grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine ijsvogelvlinder en veldparelmoervlinder¹.

Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Het plangebied bestaat uit een recreatie- en zandwinplas, speel- en ligweiden, grazige delen, opgaande groenstructuren, wandel- en fietspaden en parkeerplaatsen. De natuurlijke vegetatie in de korte, zonbeschenen grazige delen bij onder andere de speel- en ligweiden bestaat uit algemene plantensoorten van matig voedselrijke omstandigheden, zoals duizendblad, gewoon biggenkruid, madeliefje, reigersbek, vroegeling en zachte ooievaarsbek. De natuurlijke vegetatie in de meer hoogopgaande, beschaduwde grazige delen bestaat uit algemene plantensoorten van voedselrijke omstandigheden, zoals fluitenkruid, grote brandnetel, paardenbloem species, paarse dovenetel, ridderzuring en vogelmuur. Lokaal is op de meer open, zandige plekken een natuurlijke vegetatie van matig voedselrijke tot voedselarme omstandigheden, met soorten als kleine vogelpootje, kleine leeuwenklauw, muurpeper, teunisbloem species en veldereprijs aanwezig. De vegetatie in de opgaande groenstructuren is matig ontwikkeld met dominantie van algemene soorten van voedselrijke omstandigheden als fluitenkruid, grote brandnetel, hondsdraf, klimop en zevenblad. Lokaal groeit hier een enkele oude bosindicator als bosanemoon, gewone salomonszegel, gewone vogelmelk, hulst en wilde kamperfoelie. Een oevervegetatie ontbreekt deels in de oeverzone van de plas. Lokaal is er een smalle rietkraag of een elzenbosrelict met bitterzoet, gele lis, gewone engelwortel, grote lisdodde en hop in de oeverzone aanwezig.

Kartuizer anjer

In de omgeving van het plangebied is de aanwezigheid bekend van de beschermde kartuizer anjer (bron: NDFF). De kartuizer anjer is een zeer zeldzame plantensoort in Nederland. De soort groeit op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en vaak kalkhoudende grond en wordt voornamelijk aangetroffen in schrale- en kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen (bron: FLORON). De biotoopvoorkeur betreft kalkgraslanden. De omstandigheden in het plangebied (voedselrijk, intensief onderhoud, etc.) zijn ongeschikt voor de kartuizer anjer. Daarnaast bevinden zich geen natuurlijke groeiplaatsen van de kartuizer anjer in Winterswijk en omgeving. Het is daarom uitgesloten dat de soort een natuurlijke groeiplaats heeft in het plangebied.

Muurbloem

De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van de strikt beschermde muurbloem (bron: NDFF). De muurbloem is een soort van zonnige plaatsen op droge, oude, sterk verweerde, met zachte kalkspecie gevoegde muren en kalkrotsen. In Nederland wordt deze soort voornamelijk op oude kademuren, kerkhofmuren, stadsmuren en ruïnes aangetroffen. Deze omstandigheden ontbreken in het plangebied. De in het plangebied aanwezige gebouwen, bestaande uit toiletgebouwen, een strandpaviljoen en beachclub MEER zijn niet voorzien van oude, verweerde muren waar de muurbloem een

geschikte natuurlijke groeiplaats kan hebben. Daarnaast bevinden zich geen natuurlijke groeiplaatsen van de muurbloem in Winterswijk en omgeving.

De NDFF (zie paragraaf 4.2.1) maakt, uitgezonderd kartuizer anjer en muurbloem, geen melding van het voorkomen van beschermde plantensoorten voor de omgeving van het plangebied. Deze worden, net als de kartuizer anjer en muurbloem, in het plangebied ook niet verwacht. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom, bodemgesteldheid en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen bevestigen dit.

Vogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van de quickscan natuurtoets. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: aalscholver, boomklever, boomkruiper, buizerd, dodaars, ekster, fuut, gaai, grauwe gans, groene specht, groenling, grote bonte specht, heggenmus, houtduif, huismus, kauw, kokmeeuw, koolmees, krakeend, kuifeend, meerkoet, merel, pimpelmees, putter, roodborst, scholekster, sijs, spreeuw, tjiftjaf, vink, waterhoen, winterkoning, witte kwikstaart, zanglijster en zwarte kraai. In een enkele beplanting in de randzone van het plangebied en in de directe omgeving (o.a. op het terrein van Camping Sevink Molen en bij de Sevinkmolen) zijn huismussen waargenomen. Daarnaast is een overvliegende buizerd in het plangebied vastgesteld. In de in het plangebied aanwezige bosschages, struwelen, hagen en solitaire bomen kunnen verschillende vogelsoorten broeden. Naast algemene soorten als houtduif, merel en vink bieden deze opgaande groenstructuren ook nestgelegenheid voor minder algemene soorten, genoteerd op de Nederlandse Rode Lijst van bedreigde vogelsoorten, als de kneu, nachtegaal en wielewaal (bron: NDFF). De plas en de oeverzone is lokaal geschikt als nestlocatie voor allerlei watervogels als fuut, grauwe gans, knobbelzwaan, kleine karekiet, meerkoet, rietgors, waterhoen en wilde eend. Door de hoge recreatiedruk zijn voor meer verstoringgevoelige soorten als de ijsvogel slechts een beperkt aantal geschikte broedlocaties voorhanden. De grazige delen langs de westelijke oeverzone zijn geschikt als nestlocatie voor bodem- en struweelbroeders als gele kwikstaart, kleine plevier en roodborsttapuit.

Jaarrond beschermde nesten

De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw, waarvan de nesten jaarrond (zie paragraaf 4.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied en in de directe omgeving diverse huismussen en een overvliegende buizerd vastgesteld.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer, wespendif en zwarte wouw

Uitgezonderd een overvliegende buizerd zijn geen jaarrond beschermde boombewonende soorten waargenomen in het plangebied. In en direct grenzend aan het plangebied zijn

geen (recent) gebruikte roofvogelnesten, roekennesten of andere gebruikssporen van deze soorten (veren, uitwerpselen, plukplaatsen, prooiresten, braakballen, etc.) aangetroffen. Er zijn wel enkele (oude) ekster-, en kraaiennesten aangetroffen welke mogelijk een nestplaats bieden aan ransuil, sperwer en eventueel boomvalk (zie foto 1 en 2). Door de aanwezigheid van deze geschikte nestbomen, wordt het plangebied geschikt geacht als vaste rust- en verblijfplaats voor een enkele jaarrond beschermde boombewonende soorten als ransuil, sperwer en eventueel boomvalk. Daarnaast zijn ook vaste rust- en verblijfplaatsen van buizerd, ransuil, sperwer en eventueel boomvalk in de directe omgeving van het plangebied te verwachten. De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied de recente aanwezigheid van enkele bezette roofvogelnesten (o.a. buizerd en ransuil). Door de recreatieve druk in het plangebied wordt de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van een verstoringgevoelige soort als havik, wespendif en zwarte wouw niet waarschijnlijk geacht. Incidentele vestiging van de buizerd als broedvogel in het plangebied is niet uit te sluiten. Naast het gebruik als vaste rust- en verblijfplaats is het plangebied ook in gebruik als foerageergebied door verschillende soorten jaarrond beschermde boombewonende soorten (bron: NDFF).

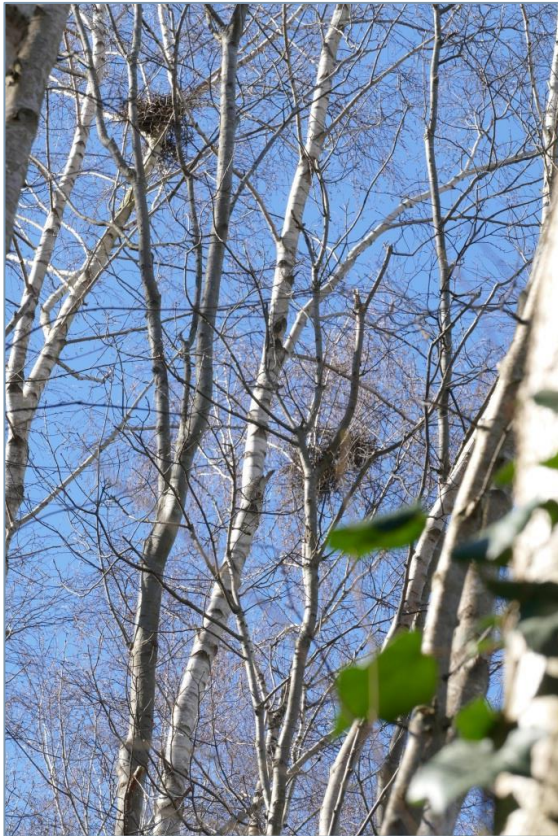

Foto 1. Potentiele nestlocaties in de vorm van (oude) eksternesten.

Foto 1. Potentiele nestlocatie in de vorm van een (oud) kraaiennest.

Gierzwaluw, huismus, kerkuil en steenuil

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde, gebouwbewonende vogelsoorten bekend. Tijdens het veldbezoek zijn in de randen van het plangebied en in de directe omgeving enkele huismussen waargenomen. De in het plangebied aanwezige gebouwen (enkele toiletgebouwen, een strandpaviljoen en beachclub MEER) herbergen geen geschikte openingen voor huismus en overige jaarrond beschermde, gebouwbewonende vogelsoorten als gierzwaluw, kerkuil en steenuil. In de omgeving van het plangebied bevinden zich wel diverse woonhuizen, vrijstaande woningen met schuren, paardenstallen en fruitbomen die potentieel geschikt zijn als nestlocatie voor deze soorten. Het plangebied is door het ontbreken van geschikte nestgelegenheid ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten. Incidenteel kan een enkel foeragerend of rustend exemplaar van de gierzwaluw, kerkuil en steenuil in het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

De bosschages, struwelen, hagen en grazige delen in het plangebied, veelal op korte afstand van geschikte nestlocaties bij woonboerderijen en -huizen, zijn geschikt als foerageerplek en slaap- en schuilplaats voor de huismus. Deze locaties worden mogelijk door de geplande werkzaamheden (deels) verwijderd of verstoord. Echter de omgeving voorziet echter in voldoende gelijkwaardig, alternatief leefgebied. Het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de in omgeving broedende huismussen. Enkele foeragerende of rustende exemplaar van de huismus kunnen in het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Grote gele kwikstaart

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde vogelsoort bekend. Tijdens het veldbezoek is de soort niet waargenomen. Beken en andere waterlopen zijn het belangrijkste habitat voor de grote gele kwikstaart, waarbij als broedlocatie vrijwel altijd een sluis, watermolen, stuw of ander bouwwerk nabij het water wordt uitgekozen. In het plangebied ontbreekt het aan geschikte broedlocaties voor de grote gele kwikstaart. Incidenteel kan een foeragerend, rustend of overvliegend exemplaar worden waargenomen, maar van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Ooievaar

Tijdens het veldbezoek zijn geen ooievaars aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied is niet geschikt als nestlocatie voor deze soort. Sporadisch kan een overvliegend exemplaar in de het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Slechtvalk

Nestkasten in hoge gebouwen, oude nesten van roofvogels en kraaien in open agrarisch gebied en hoogspanningsmasten worden door de slechtvalk als nestlocatie gebruikt. Deze locaties ontbreken in het plangebied. Er bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de slechtvalk in het plangebied. In de wijde omgeving bevinden zich potentiële

nestlocaties in een enkele hoogspanningsmast of kerktoren. Incidenteel gebruik van het plangebied door een overvliegende en jagende slechtvalk is mogelijk. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Watervogels

De plas is het gehele jaar van groot lokaal belang voor allerlei soorten watervogels, met name tijdens de trekperiode en in de winterperiode (bron: NDFF en Vogelwerkgroep Zuid-Oost Achterhoek). Naast soorten die over het hele jaar als broed- en gastvogel op 't Hilgelo aan te treffen zijn als fuut, meerkoet en wilde eend verblijven hier 's winters diverse wintergasten als kokmeeuw, smient en wintertaling. Daarnaast worden ook jaarlijks enkele waarnemingen van zeldzame watervogelsoorten als bontbekplevier, brilduiker, dwergmeeuw, geoorde fuut, pijlstaart, roerdomp, roodhalsfuut, visdief en zwarte stern op de plas vastgesteld. Verder zijn hier vanaf 1973/74 ook unieke waarnemingen van zeer zeldzame soorten als steppenkievit, vorkstaartmeeuw en witoogend verricht (bron: Vogelwerkgroep Zuid-Oost Achterhoek).

Kneu, nachtegaal en wielewaal

Deze vogelsoorten staan alle drie op de Nederlandse Rode Lijst van vogels. Voor met name de nachtegaal vormt het plangebied een zeer belangrijk leefgebied binnen de Achterhoek. In Oost- en Zuid-Nederland gaat het namelijk zeer slecht met de nachtegaal. Sinds de jaren 1970 is hier sprake van een sterke achteruitgang. Daarom is deze vogel in 2004 als kwetsbaar op de Nederlandse Rode Lijst is gezet. Rondom Winterswijk zijn alleen in het Aaltense Goor bij Aalten en bij 't Hilgelo nog concentraties van territoria aanwezig. Al nemen de aantallen op beide locaties ook hier duidelijk af (bron: Vogelwerkgroep Zuid-Oost Achterhoek). De populatie in 't Hilgelo heeft een flinke klap gekregen door het verwijderen van de dichte begroeiing in de bosschages langs de noord- en oostzijde van het plangebied. Ongeveer 10 jaar geleden lag het aantal nachtegalen hier rond de 10 territoria, dit aantal is teruggevallen naar 4-5 territoria anno 2020. Desondanks vervult het plangebied voor de nachtegaal een belangrijke tot mogelijk zelfs essentiële functie in de Achterhoek gezien de zeer sterke landelijke achteruitgang en zeer lage dichtheid van deze soort. Voor de kneu en wielewaal vervult het plangebied op een meer lokaal niveau een belangrijke functie.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende (sporen van) grondgebonden zoogdieren aangetroffen in het plangebied: haas, konijn, mol en muis species. Naar verwachting gebruiken verder soorten als egel, bunzing, eekhoorn, egel, grote bosmuis, haas, hermelijn, ree, steenmarter, vos, waterspitsmuis, wezel en een enkele algemene (spits)muisensoort het plangebied als foerageergebied of leefgebied. De NDFF bevestigt de aanwezigheid van deze soorten voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Voor deze soorten geldt, met uitzondering van bunzing, eekhoorn, grote bosmuis, hermelijn, steenmarter, waterspitsmuis en wezel, in provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De NDFF maakt ook melding van de strikt beschermde

boommarter, damhert en das voor de omgeving van het plangebied. Op enige afstand van het plangebied zijn ook waarnemingen van de strikt beschermde otter bekend (bron: NDFF).

Boommarter

Overdag gebruiken boommarters verschillende type slaappleatsen: boomholtes, roofvogelnesten, heksenbezems, (brede) takken en holen onder de grond van vos, das of konijn. De boomholtes die gebruikt worden zijn uitgehakt door de zwarte of groene specht of door inrotting ontstaan. Soms zitten boommarters ook in huizen of schuren in of in de directe omgeving van bos. Tijdens het veldbezoek zijn geen boommarters en/of sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van het plangebied als vaste rust- of verblijfplaats. Op basis van de inspectie zijn in het plangebied en direct hieraan grenzend geen geschikte bomen als oude, forse beuken en eiken met (oude zwarte spechten-)holen aangetroffen. Gelet op het ontbreken van sporen en de afwezigheid van bomen met holten kan worden gesteld dat het plangebied niet in gebruik is door de boommarter. Incidenteel kan wel een rondzwervend exemplaar het plangebied doorkruisen. Van een essentieel leefgebied is echter geen sprake.

Bunzing, hermelijn en wezel

Per 1 maart 2019 zijn in de provincie Gelderland de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel niet meer vrijgesteld in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat bij bepaalde activiteiten onderzocht dient te worden of deze activiteiten schadelijk kan zijn voor de rustplaatsen van deze kleine marterachtigen of dat dieren worden gedood.

In de NDFF zijn enkele waarnemingen van de bunzing, hermelijn en wezel bekend voor de omgeving van het plangebied. Door hun verborgen levenswijze blijven kleine marterachtigen echter vaak onopgemerkt. Door de aanwezigheid van robuuste bosschages, (braam)struwelen, stapels stenen, takken en hout, zoogdierholen (muizen en konijnen) en ruigtehoekjes is een vaste verblijfplaats van de bunzing, hermelijn en wezel niet uit te sluiten in het plangebied (zie foto 3 en 4). Daarnaast is plangebied grotendeels geschikt als foerageergebied en door de aanwezigheid van oeverzones van riet en elzenbroekbos, greppels, sloten en andere lijnvormige elementen ook als verbindingroutes voor kleine marterachtigen.

Foto 3. Locatie voor potentiële vaste verblijfplaats kleine marterachtigen in de vorm van een takkenril.

Foto 4. Locatie voor potentiële vaste verblijfplaats kleine marterachtigen in de vorm van enkele zandbulten met ruigtevegetatie.

Damhert

Van deze strikt beschermde soort is geen stabiele populaties rondom Winterswijk aanwezig. Recente waarnemingen hebben dan ook alleen betrekking op vanuit Duitsland rondzwervende exemplaren of uit hertenkampen ontsnapte exemplaren. Het doorkruisen van het plangebied door een enkel rondzwervend exemplaar is uit te sluiten. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Das

Er is een enkele waarneming van de strikt beschermde das uit de omgeving van het plangebied bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen verse (graaf)sporen en/of vaste verblijfplaatsen (burchten) van de das in het plangebied of direct hieraan grenzend aangetroffen. Door het intensief recreatief gebruik van het plangebied wordt de aanwezigheid van een burchtlocatie hier niet aannemelijk geacht. Incidenteel gebruik van met name het westelijke deel van het plangebied door een foeragerend en/of rondzwervende/migrerende das is wel mogelijk. Het plangebied maakt echter geen onderdeel uit van een essentieel leefgebied.

Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns waargenomen. Diverse bosschages in het plangebied en direct hieraan grenzend zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor de eekhoorn. Tijdens het veldbezoek zijn deze bomen geïnspecteerd op aanwezigheid van boomnesten. In een enkele boom is een potentiële verblijfplaats in de vorm van boomnest aangetroffen (zie foto's 5 t/m 8). Door de aanwezigheid van bomen met eekhoornnesten is de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats in het plangebied niet uit te sluiten.

Foto 5. Boom met eekhoornest.

Foto 6. Detail eekhoornest (zie foto 5).

Foto 7. Boom met eekhoornest.

Foto 8. Detail eekhoornest (zie foto 7).

Grote bosmuis

Er zijn waarnemingen van de strikt beschermde grote bosmuis bekend uit de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

In Nederland kwam de grote bosmuis aanvankelijk alleen voor in Zuid-Limburg en in het uiterste oosten van ons land, waaronder rond Winterswijk. Recent duikt de grote bosmuis echter op steeds meer plekken op en lijkt de soort Nederland in westelijke richting te veroveren (bron: NatureToday). De grote bosmuis komt voor in allerlei soorten biotopen, mits er enige dekking is zoals lage begroeiing of verspreid liggende stenen. Zo komt hij in Nederland voornamelijk voor in bosranden met weinig ondergroei, parken, braakliggend land en tuinen. Hij heeft een voorkeur voor oude open eiken- en beukenbossen, met een uitgebreide struiklaag en weinig ondergroei.

De grote bosmuis bouwt een nest van bladeren en mos als verblijfplaats dat zich meestal onder wortelstronken van grote bomen ondergronds, onder boomstronken of in nestkasten bevindt. Ze graven zelden zelf een hol maar gebruiken holen van onder andere mol, konijn, woelmuizen of das. Incidentele waarnemingen zijn verder ook, en dan voornamelijk in de winter, in kleine agrarische opstallen en tuinhuisjes vastgesteld.

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de grote bosmuis. Verblijfplaatsen van de grote bosmuis zijn niet uit te sluiten in het plangebied.

Otter

Op enige afstand van het plangebied zijn recentelijk bij de Boven-Slinge en de Berkel, zowel in Nederland als in Duitsland, sporen (spraints) van de otter gevonden (bron: NDFF). In de Berkel, en in diverse zijbeken hiervan, leven sinds een aantal jaren otters. Sporen van de otter worden in Duitsland verspreid over de Berkel en enkele aangrenzende wateren aangetroffen. In de Boven-Slinge is recentelijk ook een enkele waarneming van de otter bekend. Vermoedelijk betreft het hier een enkel rondzwervend exemplaar, afkomstig uit de bekende otterpopulatie in de Heubach-/Halturner Mühlenbach tussen Reken en Dülmen (Duitsland) en in de Oude IJssel, en is hier nog geen sprake van een (kleine) populatie. Vanuit het plangebied zijn geen waarnemingen van (sporen van) otters bekend. De otter is gebonden aan open water en bijbehorende oeverzones met voldoende rust en schuilmogelijkheden. Het plangebied is marginaal geschikt als leefgebied en incidenteel gebruik is hier niet uit te sluiten (zie foto 9 en 10 voor potentiële geschikte leefgebieden voor de otter in het plangebied). Door verdere uitbreiding van de otterpopulaties in aangrenzende delen van Duitsland is er een reële kans dat de otter zich in de brede watergangen (Groenlosche Slinge en Boven-Slinge) en in overige waterrijke gebieden rondom Winterswijk, waaronder in 't Hilgelo, kan vestigen.

Foto 9. Locatie voor potentiële vaste verblijfplaats otter in de vorm van een dichtbegroeide oeverzone grenzend aan een elzenbroekbos.

Foto 10. Locatie voor potentiële vaste verblijfplaats otter in de vorm van een oeverzone begroeid met riet en elzen.

Steenmarter

Er zijn enkele waarnemingen van de strikt beschermde steenmarter uit de omgeving van het plangebied bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen (verse) sporen van steenmarters gevonden of steenmarters waargenomen. De steenmarter is echter hoofdzakelijk 's nachts actief. Het plangebied is door de aanwezigheid van takkenrillen en stapels hout lokaal geschikt als dagrustplaats voor de steenmarter (zie foto 3 en 4). De in het plangebied aanwezige gebouwen (enkele toiletgebouwen, een strandpaviljoen en beachclub MEER) zijn niet vrij toegankelijk en hierdoor ongeschikt als vaste verblijfplaats (kraamverblijfplaats) voor de steenmarter. De aanwezigheid van de steenmarter beperkt zich tot een mogelijke dagrustplaats en een rondzwervende/foeragerend exemplaar.

Waterspitsmuis

Er zijn waarnemingen van de strikt beschermde waterspitsmuis bekend uit de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten.

Lokaal is in het plangebied geschikt leefgebied in de vorm van stilstaand of stromend water met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie aanwezig (zie foto 11 en 12). De aanwezigheid van de waterspitsmuis in het plangebied is niet uit te sluiten.

Foto 11. Potentieel geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis in de vorm van een schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend water (afwateringssloot van 't Hilgelo) met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie.

Foto 12. Potentieel geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis in de vorm van een schoon, niet te voedselrijk, stilstaand water (oeverzone van plas) met een goed ontwikkelde oevervegetatie.

Overige strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen vaste verblijfplaatsen van overige strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als burchtlocaties (bever) aangetroffen. Het bronnenonderzoek bevestigt daarnaast de afwezigheid van overige strikt beschermde grondgebonden zoogdieren als de bever, edelhert en wild zwijn voor de omgeving van het plangebied.

Vleermuizen

De NDFB maakt melding van de bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

In het plangebied bevinden zich geen geschikte gebouwen die kunnen fungeren als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. De in het plangebied aanwezige gebouwen (enkele toiletgebouwen, een strandpaviljoen en beachclub MEER) herbergen namelijk geen geschikte openingen als open stootvoegen en kieren onder dakranden en kunstleien. Een verblijfplaats van een gebouwbewonende soort is hier uit te sluiten.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

In het plangebied bevinden zich enkele bomen met geschikte holten of andere geschikte verblijfplaatsen als loszittend boomschors, die kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten als bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis (zie foto 13 t/m 16). Een verblijfplaats van één of meerdere van deze boombewonende soorten is hier niet uit te sluiten.

Foto 13. Potentiele verblijfplaats voor een enkele boombewonende vleermuissoort in de vorm van een oude spechtenhol.

Foto 14. Potentiele verblijfplaats voor een enkele boombewonende vleermuissoort in de vorm van loszittend boomschors.

Foto 15. Potentiele verblijfplaats voor een enkele boombewonende vleermuissoort in de vorm van oude spechtenholten en loszittend boomschors.

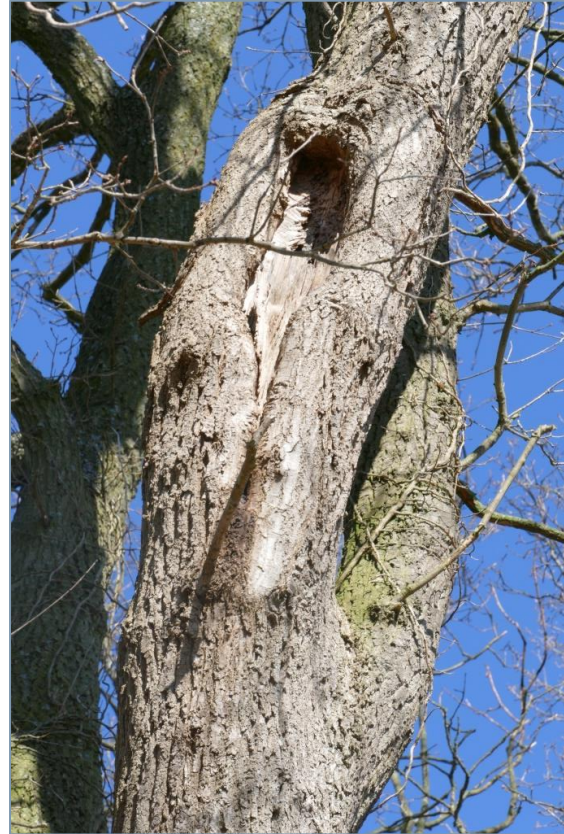

Foto 16. Potentiele verblijfplaats voor een enkele boombewonende vleermuissoort in de vorm van spleten en loszittend boomschors.

Vliegroutes en foerageergebied(en)

Het plangebied is door de aanwezigheid van robuuste (lijnvormige) elementen als bomenrijen, laanbomen en bosranden en de plas met zijn lokaal aanwezige oeverzone van riet en elzenbroekbos zeer geschikt als (essentieel) foerageergebied en vliegroute voor diverse soorten vleermuizen. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied en vliegroute(s) is hier niet uit te sluiten.

Amfibieën

Beschermde amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Deze zijn echter deels nog in winterrust op het moment van het veldbezoek (maart). De NDFF meldt de beschermde bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander en poelkikker voor de omgeving van het plangebied. De recreatieplas met oeverzone en een enkele waterhoudende sloot en poel zijn geschikt als voortplantingshabitat voor amfibieën. Betreffende wateren zijn met name geschikt als voortplantingsbiotoop voor diverse algemene amfibieënsoort als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Deze wateren zijn grotendeels ongeschikt als voortplantingsbiotoop voor strikt beschermde amfibieënsoorten, waaronder de in de NDFF vermelde kamsalamander en poelkikker.

Kamsalamander en poelkikker

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele recente waarnemingen van de strikt beschermde kamsalamander en poelkikker bekend. Beide amfibieënsoorten verkiezen als landhabitat kleinschalige landschappen als hagen, houtwallen, rijen knotbomen, rietkragen en vochtige bosjes. Voor het overwinteren zoeken zij vorstvrije plaatsen op als bijvoorbeeld muizenholen, composthopen, houtwallen, steenhopen en onder boomstronken. Als voortplantingswater wordt een stilstaand water vereist dat niet te klein is en tenminste gedeeltelijk onbeschaduwd is. Het voortplantingswater mag geen vis bevatten. Het plangebied is geschikt als landhabitat voor de kamsalamander en poelkikker. De oeverzone van de recreatieplas en overige wateren als een enkele waterhoudende sloot is ongeschikt als voortplantingsbiotoop. Incidenteel gebruik van de recreatieplas door met name een rondzwervende poelkikker is niet uit te sluiten.

Rugstreepad

In de huidige situatie is het plangebied matig geschikt als leefgebied voor rugstreepad. Door graafwerkzaamheden kan eventueel een (tijdelijk) geschikt habitat voor de rugstreepad in het plangebied ontstaan. De rugstreepad is een pionierssoort die voorkomt in zandige gebieden met vergraafbare grond. Derhalve wordt de soort vaak aangetroffen op onbeschaduwd terrein met lage tot geen vegetatie zoals braakliggende bouwterreinen of zandafgravingen. De NDFP vermeldt recentelijk de aanwezigheid van één exemplaar op ruim 900 meter afstand van het plangebied. Het betreft hier vermoedelijk een rondzwervend exemplaar afkomstig van de rugstreepaddenpopulatie in de steengroeven in de buurtschap Ratum. Door de afstand van het plangebied tot de steengroeven (meer dan 2 kilometer) en het ontbreken van een ecologische verbinding tussen beide gebieden door bijvoorbeeld watervoerende sloten is kolonisatie van het plangebied door de rugstreepad uitgesloten. Tevens is de aanwezigheid van een rondzwervend exemplaar niet aannemelijk.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Deze zijn echter op het moment van het veldbezoek (maart) deels nog niet waar te nemen. Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) waarnemingen bekend van de strikt beschermde levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied. Lokaal zijn binnen de grenzen van het plangebied in een enkele bosrand en greppelkant potentieel geschikte structuren in de vorm van open grazige vegetaties met matig voedselrijke vegetatie van boerenwormkruid en opslag van grove den aanwezig (zie foto's 5 t/m 8). Deze locaties kunnen incidenteel door een rondzwervende en/of zonnende hazelworm en levendbarende hagedis gebruikt worden, maar vormen geen essentieel leefgebied voor deze soorten.

Vissen

Uit de NDFF zijn vanuit het plangebied geen waarnemingen van beschermde vissen bekend geworden. Uit de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de strikt beschermde beekprik bekend.

Beekprik

In Nederland komt de beekprik voor in relatief natuurlijk beken met een goede waterkwaliteit, grindrijke plaatsen, detritusbanken en slibbodems. Van de beekprik is een populatie aanwezig in de nabijgelegen Ratumse Beek-Whemerbeek, ten zuiden van het plangebied. Er is geen directe verbinding met het plangebied en de Ratumse Beek-Whemerbeek in de vorm van een permanent watervoerende sloot of beek. De plas en aanwezige waterhoudende sloten zijn ongeschikt als leefgebied voor de beekprik. De aanwezigheid van deze strikt beschermde vissoort is dan hier ook uit te sluiten.

Ook andere beschermde vissoorten worden niet verwacht in het plangebied door het ontbreken van geschikt leefgebied.

Ongewervelde dieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen. Deze zijn echter op het moment van het veldbezoek (maart) grotendeels nog niet waar te nemen. De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van het voorkomen van de strikt beschermde bosbeekjuffer, grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine ijsvogelvlinder en veldparelmoervlinder. Op enige afstand van het plangebied zijn ook recente waarnemingen van de internationaal beschermde teunisbloempijlstaart bekend (bron: NDFF).

Bosbeekjuffer

De bosbeekjuffer is een soort van vrij meanderende, beschaduwde, koude beken met een hoge zuurstofverzadiging. In de omgeving van het plangebied zijn belangrijke populaties van deze libellensoort in onder andere de Boven-Slinge, Ratumse Beek en Willinkbeek bekend (bron: NDFF). Door de afwezigheid van (half)natuurlijke beeklopen is het plangebied geen leefgebied voor deze soort. Incidenteel kan een rondzwervend exemplaar in het plangebied aangetroffen worden.

Grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder

In de directe omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze vlindersoorten bekend (bron: NDFF). Voortplanting van grote vos, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder is in het plangebied niet uit te sluiten door aanwezigheid van geschikt leefgebied in de vorm van bosschages met (bos)wilgen, zoete kers, vogelkers en wilde kamperfoelie (zie foto 17 en 18). Tijdens het veldbezoek zijn geen iepen in het plangebied aangetroffen. Daardoor is de aanwezigheid van een populatie van de iepenpage uit te sluiten. Incidenteel kan wel een rondzwervend/rondvliegend/rustend exemplaar van de iepenpage in het plangebied aangetroffen worden.

Teunisbloempijlstaart

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van deze strikt beschermde nachtvlindersoort bekend (bron: NDFF). De teunisbloempijlstaart is Europees beschermd via de Habitatrictlijn. Het leefgebied van de teunisbloempijlstaart bestaat voornamelijk uit vochtige open plekken in bossen en bosranden, vooral in rivierdalen. De soort wordt echter ook gevonden op zandige, braakliggende en ruderaal terrein in en rond het stedelijk gebied. Waardplant van deze nachtvlinder is de teunisbloem, maar de rupsen worden ook op andere planten uit de familie Onagraceae, waaronder basterdwederik en wilgenroosje, aangetroffen. De vlinders vliegen in mei-juni, de rups leeft van juni tot september op de waardplant en van september tot mei verblijft de soort als pop in de strooisellaag (bron: Vlinderstichting). In het plangebied zijn diverse rozetten en uitgebloeide bloemstengels van teunisbloem aangetroffen (zie foto 19 en 20). Het plangebied is hierdoor lokaal geschikt als leefgebied van de teunisbloempijlstaart en voortplanting van deze soort is niet uit te sluiten.

Foto 17. Potentiële voortplantingslocaties voor grote vos en grote weerschijnvlinder in de vorm van groepjes (bos)wilgen.

Foto 18. Potentiële voortplantingslocatie van kleine ijsvogelvlinder in de vorm van kamperfoeliestruiken.

Foto 19. Potentiële voortplantingslocatie voor teunisbloempijlstaart in de vorm van een zandige plek met teunisbloem species en wilgenroosje.

Foto 20. Potentiële voortplantingslocatie voor teunisbloempijlstaart: teunisbloemen.

Veldparelmoervlinder

Er is een recente waarneming van de veldparelmoervlinder bekend uit de omgeving van het plangebied (bron: NDFF). In 1995 verdween de veldparelmoervlinder als standvlinder

in Nederland, maar sinds 2008 heeft de soort zich weer op diverse plekken in met name Zuid Limburg gevestigd. In 2013 vestigde de soort zich ook in Noord-Brabant. De veldparelmoervlinder is een mobiele vlinder die enkele kilometers kan zwerven. Het is dan ook zeer aannemelijk dat de in de NDFF vermelde waarneming een rondzwervend exemplaar betreft. De aanwezigheid van een populatie in het plangebied is uitgesloten.

5 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden).
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren.
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10).
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11).
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd (zie bijlage 3).

In hoofdstuk 4 is vastgesteld of beschermde soorten flora en fauna aanwezig zijn of verwacht worden op de locatie en is bepaald of ze mogelijk nadelige effecten kunnen ondervinden van de geplande werkzaamheden. In dit hoofdstuk worden deze effecten getoetst aan de verbondsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 2). Wanneer de Wet natuurbescherming (mogelijk) wordt overtreden wordt geadviseerd over het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of het aanvragen van een ontheffing.

In dit hoofdstuk worden specifiek per deelgebied (zie figuur 3 en paragraaf 2.4) de effecten getoetst aan de verbondsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Basis hiervoor zijn de actuele en (mogelijke) activiteiten als het organiseren van kleine en grote evenementen en (mogelijke) ruimtelijke ontwikkelingen als uitbreiding van campings, opstarten van een horecavoorziening, realisatie van meer verhuuraccommodatie aan en op het water en extra kampeereenheden tussen Camping Sevink Molen en de plas en uitbreiding van het Attractiepark Sevink Molen op de gronden van Leisurelands.

Flora

Beschermde plantensoorten als de in de NDFF vermelde kartuizer anjer en muurbloem zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van deze en andere beschermde plantensoorten en/of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet natuurbescherming (Vogelrichtlijn). Het opzettelijk verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep is niet toegestaan. Werkzaamheden moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen in het plangebied. Omdat niet alle vogelsoorten op hetzelfde moment broeden en omdat dit mede afhankelijk is van de weersomstandigheden is er geen vaste broedperiode vastgesteld. Er zijn voorbeelden van vroege broeders zoals de blauwe reiger en de bosuil. Deze broeden vaak al in februari. Daarnaast broeden soorten als houtduif en meerkoet vaak nog tot in augustus. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels, verstoord worden.

Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)

Ransuil en sperwer

Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten zijn lokaal in dit deelgebied te verwachten. Door de hoge recreatieve druk is het deelgebied slechts marginaal geschikt als essentieel leefgebied. Echter een vaste rust- en verblijfplaats van ransuil en/of sperwer is hier niet uit te sluiten. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijk aanwezige nestlocaties van de ransuil en/of sperwer uit te voeren. Indien potentieel geschikte nestlocaties aanwezig zijn en negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestlocaties van ransuil en/of sperwer niet uit te sluiten zijn door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Voor beide soorten is geen kennisdocument of ander protocol met telrichtlijnen aanwezig. Het onderzoek naar de sperwer en ransuil dient daarom uitgevoerd te worden op basis van de telrichtlijnen van SOVON die ook worden gebruikt voor broedvogelinventarisaties (BMP-tellingen). Afwezigheid van territoria van de sperwer kan worden aangetoond, als er tijdens 3 gerichte veldbezoeken in de periode 1 maart tot 15 juli geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Voor de nacht actieve ransuil dienen, in dezelfde periode, tijdens twee gerichte avondbezoeken (1 maart – 1 april en 1 juni - 15 juli) gekeken worden of ransuilen daadwerkelijk broeden in het deelgebied.

Watervogels

Bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het deelgebied dient ook specifiek rekening te houden met aanwezige watervogels. Hierbij kan men denken aan zonering van recreatieve activiteiten en voorzieningen en fasering van werkzaamheden.

Nachtegaal

Bij de ruimtelijke ontwikkeling en het beheer in het deelgebied dient men rekening te houden met de bedreigde nachtegaal. Hierbij kan men denken aan behoud van kwetsbare terreindelen in het westelijke deel (beplantingsstroken langs de Hilgeloweg), langs de noordzijde (beplantingsstrook tussen parkeerplaats en Attractiepark Sevink Molen) en in

het zuidelijke deel (omgeving naturistenstrand, grenzend aan deelgebied 5). Tevens kan men bij het beheer rekening houden met de nachtegaal door gefaseerd afzetten van de kwetsbare terreindelen en werkzaamheden ruim voor en na de broedperiode van de nachtegaal (1 april - 1 augustus) uit te voeren.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Jaarrond beschermde vogels			
Boomvalk			
Buizerd			
Ransuil	?	*	
Sperwer	?	*	
? = Deelgebied is marginaal geschikt. Een enkele vaste rust- en verblijfplaats is niet uit te sluiten. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid geschikte nestlocatie(s) is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 2. Overzicht aanvullend onderzoek vogels in deelgebied 1.

Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)

Boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer

Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten als ransuil, sperwer en mogelijk ook boomvalk en buizerd zijn in het deelgebied of net buiten het deelgebied te verwachten. Mogelijke nestlocaties liggen ook in bosschages net buiten het deel- en plangebied, maar indien er hier daadwerkelijk sprake is van een broedgeval, geldt er een verstoringcontour van 75 meter afstand. Door de beperkte afstand van deze nestlocaties tot het deelgebied is verstoring als gevolg van werkzaamheden dan ook niet uit te sluiten. Indien negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestlocaties van deze soorten niet uit te sluiten zijn door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Afwezigheid van territoria van de buizerd en sperwer kan worden aangetoond, als er tijdens 4 gerichte veldbezoeken in de periode 1 maart tot 15 mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Voor de laat in Nederland arriverende boomvalk, waarvan de jongen pas eind augustus of nog iets later uitvliegen, dienen minstens 2 gerichte veldbezoeken uitgevoerd te worden in de periode 15 mei tot 31 augustus (bron: Handleiding Broedvogel Monitoring Project (BMP) van SOVON Vogelonderzoek Nederland). Voor de nacht actieve ransuil dienen verder twee gerichte avondbezoeken in de periode 1 maart tot 15 juli uitgevoerd te worden. Er zal ook gekeken worden of het plangebied en de directe omgeving dienst kan doen als functionele leefomgeving (foerageergebied, rustplaats, etc.) van een nest. De inventarisatie moet bij voorkeur tijdens goede omstandigheden (zoals weersomstandigheden, moment op de dag) plaatsvinden en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen (Kennisdokument buizerd, BIJ12).

Watervogels

Bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het deelgebied dient ook specifiek rekening te houden met aanwezige watervogels. Hierbij kan men denken aan zonering van recreatieve activiteiten en voorzieningen en fasering van werkzaamheden.

Nachtegaal

Bij de ruimtelijke ontwikkeling en het beheer in het deelgebied dient men rekening te houden met de bedreigde nachtegaal. Hierbij kan men denken aan behoud van kwetsbare terreindelen in het oostelijke deel (beplantingsstroken langs de Hilgeloweg) en in het elzenbroekbos net ten zuiden van de Camping Sevink Molen. Tevens kan men bij het beheer rekening houden met de nachtegaal door gefaseerd afzetten van de kwetsbare terreindelen en werkzaamheden ruim voor en na de broedperiode van de nachtegaal (1 april - 1 augustus) uit te voeren.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Jaarrond beschermde vogels			
Boomvalk			
Buizerd			
Ransuil			
Sperwer			

Tabel 3. Overzicht aanvullend onderzoek vogels in deelgebied 2.

Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)

Boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer

Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten als ransuil, sperwer en mogelijk ook boomvalk en buizerd zijn in het deelgebied of net buiten het deelgebied te verwachten. Mogelijke nestlocaties liggen ook in bosschages net buiten het deel- en plangebied, maar indien er hier daadwerkelijk sprake is van een broedgeval, geldt er een verstoringcontour van 75 meter afstand. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten als ransuil, sperwer en mogelijk ook boomvalk en buizerd uit te sluiten.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Jaarrond beschermde vogels			
Boomvalk			
Buizerd			
Ransuil			
Sperwer			

Tabel 4. Overzicht aanvullend onderzoek vogels in deelgebied 3.

Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)

Ransuil en sperwer

Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten zijn lokaal in dit deelgebied te verwachten. Door de hoge recreatieve druk is het deelgebied slechts marginaal geschikt als essentieel leefgebied. Echter een vaste rust- en verblijfplaats van ransuil en/of sperwer is hier niet uit te sluiten. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijk aanwezige nestlocaties van de ransuil en/of sperwer uit te voeren. Indien potentieel geschikte nestlocaties aanwezig zijn en negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestlocaties van ransuil en/of sperwer

niet uit te sluiten zijn door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Voor beide soorten is geen kennisdocument of ander protocol met telrichtlijnen aanwezig. Het onderzoek naar de sperwer en ransuil dient daarom uitgevoerd te worden op basis van de telrichtlijnen van SOVON die ook worden gebruikt voor broedvogelinventarisaties (BMP-tellingen). Afwezigheid van territoria van de sperwer kan worden aangetoond, als er tijdens 3 gerichte veldbezoeken in de periode 1 maart tot 15 juli geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Voor de nacht actieve ransuil dienen, in dezelfde periode, tijdens twee gerichte avondbezoeken (1 maart – 1 april en 1 juni - 15 juli) gekeken worden of ransuilen daadwerkelijk broeden in het deelgebied.

Watervogels

Bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het deelgebied dient ook specifiek rekening te houden met aanwezige watervogels. Hierbij kan men denken aan zonering van recreatieve activiteiten en voorzieningen en fasering van werkzaamheden.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Jaarrond beschermde vogels			
Boomvalk			
Buizerd			
Ransuil	?	*	
Sperwer	?	*	
? = Deelgebied is marginaal geschikt. Een enkele vaste rust- en verblijfplaats is niet uit te sluiten. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid geschikte nestlocatie(s) is aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 5. Overzicht aanvullend onderzoek vogels in deelgebied 4.

Deelgebied 5 (groene buffer)

Ransuil en sperwer

Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten als ransuil en sperwer zijn in het deelgebied of net buiten het deelgebied te verwachten. Mogelijke nestlocaties liggen ook in bosschages net buiten het deel- en plangebied, maar indien er hier daadwerkelijk sprake is van een broedgeval, geldt er een verstoringscontour van 75 meter afstand. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde soorten als ransuil en sperwer uit te sluiten.

Bij het beheer in het deelgebied dient men rekening te houden met de bedreigde nachtegaal. Hierbij kan men de kwetsbare terreindelen (zijde natuuristenstrand) gefaseerd afzetten en werkzaamheden ruim voor en na de broedperiode van de nachtegaal (1 april - 1 augustus) uitvoeren.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Jaarrond beschermde vogels			
Boomvalk			
Buizerd			
Ransuil			
Sperwer			

Tabel 6. Overzicht aanvullend onderzoek vogels in deelgebied 5.

Alle deelgebieden

Gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, steenuil, wespendif en zwarte wouw

Het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals de uit de omgeving bekende grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, steenuil, wespendif en zwarte wouw, vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. Het plangebied behoort ook niet tot het essentieel leefgebied van deze of overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek of het aanvragen van ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele hazen, konijnen en sporen van mollen en muizen in het plangebied aangetroffen. Het plangebied is geschikt als leefgebied voor grondgebonden zoogdiersoorten als egel, bunzing, eekhoorn, egel, grote bosmuis, haas, hermelijn, konijn, mol, ree, steenmarter, vos, waterspitsmuis, wezel en een enkele algemene (spits)muizensoort, en wordt mogelijk incidenteel doorkruist door een enkel exemplaar van de boommarter en das. Voor deze soorten geldt, met uitzondering van boommarter, bunzing, das, eekhoorn, grote bosmuis, hermelijn, steenmarter, waterspitsmuis en wezel, in de provincie Gelderland automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen.

Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)

Kleine marterachtigen

Het deelgebied voldoet deels aan de eisen voor het leefgebied van de bunzing, hermelijn en wezel. Het is niet uitgesloten dat het deelgebied behoort tot het leefgebied van de bunzing, hermelijn en/of wezel. Het opnieuw inrichten van het deelgebied kan in dat geval leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats van (één van) deze soorten. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie (habitat geschiktheidsbeoordeling) op mogelijk aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen en (overige) essentiële onderdelen van het leefgebied uit te voeren. Indien potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig zijn en negatieve effecten niet uit te sluiten zijn door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Hiervoor zal een inventarisatie uitgevoerd worden middels de richtlijnen zoals opgesteld in het document 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing, egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel). De provincie Gelderland heeft op dit moment (april 2021) nog geen eigen inventarisatieprotocol voor kleine marterachtigen. Om de aanwezigheid vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken.

Om de aanwezigheid van kleine marterachtigen vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken. De minimale inzet per inventarisatiemethode is afhankelijk van de aanwezige elementen die in het deelgebied aanwezig zijn en de locatie(s) waar men werkzaamheden gaat uitvoeren. Het aantal in te zetten inventarisatiemiddelen wordt bepaald aan de hand van het aantal aanwezige (potentiele) verblijfplaatsen en de eventueel aanwezige verbindingszones en foerageergebieden en de impact die het voorgenomen plan of project hierop heeft. De inventarisatiemiddelen dienen gedurende de looptijd van het onderzoek (maart tot en met augustus) ingezet te worden in de aanwezige structuren die mogelijk gebruikt worden door kleine marterachtigen, zoals bij takkenrillen en bosranden.

Om de aanwezigheid vast te stellen moet gebruik gemaakt worden van een combinatie van de volgende methoden:

- Cameraval met lokmiddel voor specifiek bunzing en mogelijk hermelijn en wezel.
- Marterbox (type 'Mostela') voor hermelijn, wezel en mogelijk bunzing.

Eekhoorn

Het voorkomen van deze beschermde soort is ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied aanwezig zijn. Hiervan is vermoedelijk sprake in het deelgebied. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen (boomnesten) uit te voeren. Indien de activiteiten mogelijk leiden mogelijk tot fysieke aantasting of verstoring van eekhoornnesten is nader onderzoek, of het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Grote bosmuis

Uit de NDFF blijkt dat de grote bosmuis waargenomen is in de omgeving van het plangebied. Van de grote bosmuis zijn de verblijfplaatsen (nesten) en het functioneel leefgebied, als van essentieel belang is voor de vaste rust- en verblijfplaats beschermd. In het deelgebied is lokaal potentieel geschikt leefgebied voor de grote bosmuis in de vorm van diverse bosschages, hagen, bosranden met brandnetel en ruigtehoekjes. Verblijfplaatsen van de grote bosmuis kunnen hier onder andere in stapels stenen en hout, takkenrillen, molshopen, konijnen- en muizenholen en tussen de boomwortels verwacht worden. Het is niet uit te sluiten dat het deelgebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de grote bosmuis. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie (habitat geschiktheidsbeoordeling) op mogelijke aanwezigheid van functioneel leefgebied uit te voeren. Indien mogelijk sprake is van aantasting van het

functioneel leefgebied van de grote bosmuis is gericht onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort noodzakelijk.

Om de aanwezigheid van de grote bosmuis aan te tonen zal aanvullend onderzoek uitgevoerd moeten worden met behulp van live-traps. Hiermee worden kleine zoogdieren, zoals de grote bosmuis, levend gevangen, zodat ze na het onderzoek weer in vrijheid kunnen worden gesteld. Om de trefkans zo groot mogelijk te maken wordt het onderzoek uitgevoerd in de periode 1 augustus - 1 september. Dit is de periode net na en/of aan het einde van de voortplantingsperiode (maart t/m augustus) en vóór de kwetsbare winterperiode. In deze periode zijn er de meeste individuen aanwezig (volwassen dieren aangevuld met de jongen van dit jaar).

Steenmarter

Het is niet uit te sluiten dat het deelgebied behoort tot het leefgebied van de steenmarter, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen uit te voeren. Indien de activiteiten mogelijk leiden tot fysieke aantasting of verstoring van een vaste rust- en verblijfplaats is nader onderzoek, of het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Om vast te stellen of er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter is onderzoek tijdens de voortplantingsperiode (maart t/m september) noodzakelijk. Hierbij wordt een cameraval ingezet. Onderzoek naar de steenmarter kan gecombineerd worden met het veldonderzoek naar kleine marterachtigen.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Grondgebonden zoogdieren			
Kleine marterachtigen			
Eekhoorn			
Grote bosmuis			
Otter			
Steenmarter			
Waterspitsmuis			

Tabel 7. Overzicht aanvullend onderzoek grondgebonden zoogdieren in deelgebied 1.

Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)

Bunzing, hermelijn en wezel

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn strikt beschermd in de provincie Gelderland. Het voorkomen is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het deelgebied voldoet aan de eisen voor het leefgebied van de bunzing, hermelijn en wezel. Het is niet uitgesloten dat het deelgebied behoort tot het leefgebied van de bunzing, hermelijn en/of wezel. Het opnieuw inrichten van het deelgebied kan in dat geval leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats van (één van) deze soorten. Hiervoor zal een inventarisatie uitgevoerd worden middels de richtlijnen zoals opgesteld in het document 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing,

egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel). De provincie Gelderland heeft op dit moment (april 2021) nog geen eigen inventarisatieprotocol voor kleine marterachtigen. Om de aanwezigheid vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken.

Om de aanwezigheid vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken. De minimale inzet per inventarisatiemethode is afhankelijk van de aanwezige elementen die in het deelgebied aanwezig zijn en de locatie(s) waar men werkzaamheden gaat uitvoeren. Het aantal in te zetten inventarisatiemiddelen wordt bepaald aan de hand van het aantal aanwezige (potentiele) verblijfplaatsen en de eventueel aanwezige verbindingzones en foerageergebieden en de impact die het voorgenomen plan of project hierop heeft. De inventarisatiemiddelen dienen gedurende de looptijd van het onderzoek (maart tot en met augustus) ingezet te worden in de aanwezige structuren die mogelijk gebruikt worden door kleine marterachtigen, zoals bij takkenrillen en bosranden.

Om de aanwezigheid vast te stellen moet gebruik gemaakt worden van een combinatie van de volgende methoden:

- Cameraval met lokmiddel voor specifiek bunzing en mogelijk hermelijn en wezel.
- Marterbox (type 'Mostela') voor hermelijn, wezel en mogelijk bunzing.

Eekhoorn

Het voorkomen van deze beschermde soort is ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied aanwezig zijn. Hiervan is vermoedelijk sprake in 'Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)'. De activiteiten leiden mogelijk tot fysieke aantasting of verstoring van eekhoornnesten. Nader onderzoek naar het voorkomen van de eekhoorn, of het aanvragen van een ontheffing is noodzakelijk.

Grote bosmuis

Uit de NDFF blijkt dat de grote bosmuis waargenomen is in de omgeving van het plangebied. Van de grote bosmuis zijn de verblijfplaatsen (nesten) en het functioneel leefgebied, als van essentieel belang is voor de vaste rust- en verblijfplaats, beschermd. In het 'Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)' is potentieel geschikt leefgebied voor de grote bosmuis in de vorm van diverse bosschages, oude bosrestanten, hagen, bosranden met brandnetel en ruigtehoekjes. Verblijfplaatsen van de grote bosmuis kunnen hier onder andere in stapels stenen en hout, takkenrillen, molshopen, konijnen- en muizenholen en tussen de boomwortels verwacht worden. Het is niet uit te sluiten dat dit deelgebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de grote bosmuis. Indien mogelijk sprake is van aantasting van het functioneel leefgebied van de grote bosmuis is gericht onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort noodzakelijk.

Om de aanwezigheid van de grote bosmuis aan te tonen zal aanvullend onderzoek uitgevoerd moeten worden met behulp van live-traps. Hiermee worden kleine zoogdieren, zoals de grote bosmuis, levend gevangen, zodat ze na het onderzoek weer in vrijheid kunnen worden gesteld. Om de trefkans zo groot mogelijk te maken wordt het onderzoek

uitgevoerd in de periode 1 augustus - 1 september. Dit is de periode net na en/of aan het einde van de voortplantingsperiode (maart t/m augustus) en vóór de kwetsbare winterperiode. In deze periode zijn er de meeste individuen aanwezig (volwassen dieren aangevuld met de jongen van dit jaar).

Otter

Bij uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen welke over enkele jaren in gang worden gezet is het niet uit te sluiten dat de otter zich (definitief) rondom Winterswijk en mogelijk ook in 't Hilgelo heeft gevestigd. Het is dan ook niet uit te sluiten dat het plangebied, en dan specifiek het 'Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)', in de nabije toekomst tot het leefgebied van de otter kan behoren, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is.

Om vast te stellen of er sprake is van essentieel leefgebied en een vaste rust- en verblijfplaats van de otter is gericht onderzoek noodzakelijk. Op dit moment (april 2021) is nog geen landelijk inventarisatieprotocol voor de otter beschikbaar. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en essentieel leefgebied (habitat geschiktheidsbeoordeling) uit te voeren. Indien er daadwerkelijk aanwijzingen zijn dat hier otters aanwezig zijn dient een gericht onderzoek uitgevoerd te worden.

De otter zelf is moeilijk waar te nemen, vaak zijn alleen zijn sporen te vinden. Daarom richt het gericht onderzoek zich op het in kaart brengen van aanwezige sporen. Prenten zijn vooral te vinden op zandoevers en zandbanken en bij dichtgevroren water op het ijs en onder de oeverlijn. Wissels liggen vooral tussen de oeverbegroeiing en in rietzomen en glijbanen zijn te vinden op hellende oevers die bedekt zijn met sneeuw of modder. Uitwerpselen zijn te vinden bij de burchten, op pollen of uit het water stekende boomstronken of keien. Ook daar waar twee waterstromen bij elkaar komen en op richels rond bruggen, duikers, steigers, kades en andere objecten. De otterburchten zijn herkenbaar aan uitwerpselen, ottergeil en krabheuveltjes in de omgeving (bron: Zoogdiervereniging). De beste periode om deze sporen in beeld te brengen is in de winter, wanneer er nog niet veel oeverbegroeiing aanwezig is. Het gebruik van het plangebied door otter wordt in kaart gebracht middels twee veldbezoeken in deze periode.

Steenmarter

Het is niet uit te sluiten dat het 'Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)' behoort tot het leefgebied van de steenmarter, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Indien de geplande ruimtelijke ontwikkelingen leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats is gericht onderzoek naar het voorkomen van de soort noodzakelijk.

Om vast te stellen of er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter is onderzoek tijdens de voortplantingsperiode (maart t/m september) noodzakelijk. Hierbij wordt een cameraval ingezet. Onderzoek naar de steenmarter kan gecombineerd worden met het veldonderzoek naar kleine marterachtigen.

Waterspitsmuis

Het is niet uit te sluiten dat het 'Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)' behoort tot het leefgebied van de waterspitsmuis, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Indien de geplande ruimtelijke ontwikkelingen leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats is gericht onderzoek naar het voorkomen van de soort noodzakelijk.

Om aanwezigheid van de waterspitsmuis aan te tonen wordt gebruik gemaakt van zogenaamd eDNA (environmental DNA) onderzoek. Hiervoor wordt de bodem bemonsterd en onderzocht op sporen in de vorm van DNA fragmenten. Mens en dier laten namelijk, in interactie met de omgeving, continue DNA(fragmenten) achter in de vorm van o.a. huidcellen, haren en uitwerpselen. eDNA-onderzoek heeft een hoge trefzekerheid, is minder arbeidsintensief en minder invasief dan onderzoek met het gebruik van vallen.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Grondgebonden zoogdieren			
Kleine marterachtigen			
Eekhoorn			
Grote bosmuis			
Otter	?	*	
Steenmarter			
Waterspitsmuis			
? = Deelgebied is geschikt. De otter kan men in de nabije toekomst verwachten. Een vaste rust- en verblijfplaats is hierdoor niet uit te sluiten.			
* = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid geschikte verblijfplaatsen of leefgebied is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 8. Overzicht aanvullend onderzoek grondgebonden zoogdieren in deelgebied 2.

Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter en waterspitsmuis

Vaste rust- en verblijfplaatsen en het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter en waterspitsmuis zijn in het 'Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)' of net hier buiten te verwachten. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter en waterspitsmuis uit te sluiten.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Grondgebonden zoogdieren			
Kleine marterachtigen			
Eekhoorn			
Grote bosmuis			
Otter			
Steenmarter			
Waterspitsmuis			

Tabel 9. Overzicht aanvullend onderzoek grondgebonden zoogdieren in deelgebied 3.

Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)

Kleine marterachtigen

Het 'Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)' voldoet deels aan de eisen voor het leefgebied van de bunzing, hermelijn en wezel. Het is niet uitgesloten dat dit deelgebied behoort tot het leefgebied van de bunzing, hermelijn en/of wezel. Het opnieuw inrichten van het deelgebied kan in dat geval leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats van (één van) deze soorten. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie (habitat geschiktheidsbeoordeling) op mogelijk aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen en (overige) essentiële onderdelen van het leefgebied uit te voeren. Indien potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig zijn en negatieve effecten niet uit te sluiten zijn door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Hiervoor zal een inventarisatie uitgevoerd worden middels de richtlijnen zoals opgesteld in het document 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing, egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel)'. De provincie Gelderland heeft op dit moment (april 2021) nog geen eigen inventarisatieprotocol voor kleine marterachtigen. Om de aanwezigheid vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken.

Om de aanwezigheid van kleine marterachtigen vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken. De minimale inzet per inventarisatiemethode is afhankelijk van de aanwezige elementen die in het deelgebied aanwezig zijn en de locatie(s) waar men werkzaamheden gaat uitvoeren. Het aantal in te zetten inventarisatiemiddelen wordt bepaald aan de hand van het aantal aanwezige (potentiele) verblijfplaatsen en de eventueel aanwezige verbindingzones en foerageergebieden en de impact die het voorgenomen plan of project hierop heeft. De inventarisatiemiddelen dienen gedurende de looptijd van het onderzoek (maart tot en met augustus) ingezet te worden in de aanwezige structuren die mogelijk gebruikt worden door kleine marterachtigen, zoals bij takkenrillen en bosranden.

Om de aanwezigheid vast te stellen moet gebruik gemaakt worden van een combinatie van de volgende methoden:

- Cameraval met lokmiddel voor specifiek bunzing en mogelijk hermelijn en wezel.

- Marterbox (type 'Mostela') voor hermelijn, wezel en mogelijk bunzing.

Eekhoorn

Het voorkomen van deze beschermde soort is ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied aanwezig zijn. Hiervan is vermoedelijk sprake in het 'Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)'. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen (boomnesten) uit te voeren. Indien de activiteiten mogelijk leiden mogelijk tot fysieke aantasting of verstoring van eekhoornnesten is nader onderzoek, of het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Grote bosmuis

Uit de NDFF blijkt dat de grote bosmuis waargenomen is in de omgeving van het plangebied. Van de grote bosmuis zijn de verblijfplaatsen (nesten) en het functioneel leefgebied, als van essentieel belang is voor de vaste rust- en verblijfplaats beschermd. In het 'Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)' is lokaal potentieel geschikt leefgebied voor de grote bosmuis in de vorm van diverse bosschages, hagen, bosranden met brandnetel en ruigtehoekjes. Verblijfplaatsen van de grote bosmuis kunnen hier onder andere in stapels stenen en hout, takkenrillen, molshopen, konijnen- en muizenholen en tussen de boomwortels verwacht worden. Het is niet uit te sluiten dat het deelgebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de grote bosmuis. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie (habitat geschiktheidsbeoordeling) op mogelijke aanwezigheid van functioneel leefgebied uit te voeren. Indien mogelijk sprake is van aantasting van het functioneel leefgebied van de grote bosmuis is gericht onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort noodzakelijk.

Om de aanwezigheid van de grote bosmuis aan te tonen zal aanvullend onderzoek uitgevoerd moeten worden met behulp van live-traps. Hiermee worden kleine zoogdieren, zoals de grote bosmuis, levend gevangen, zodat ze na het onderzoek weer in vrijheid kunnen worden gesteld. Om de trefkans zo groot mogelijk te maken wordt het onderzoek uitgevoerd in de periode 1 augustus - 1 september. Dit is de periode net na en/of aan het einde van de voortplantingsperiode (maart t/m augustus) en vóór de kwetsbare winterperiode. In deze periode zijn er de meeste individuen aanwezig (volwassen dieren aangevuld met de jongen van dit jaar).

Otter

Bij uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen welke over enkele jaren in gang worden gezet is het niet uit te sluiten dat de otter zich (definitief) rondom Winterswijk en mogelijk ook in 't Hilgelo heeft gevestigd. Het is dan ook niet uit te sluiten dat het plangebied, en dan specifiek het zuidoostelijke deel van 'Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)', in de nabije toekomst tot het leefgebied van de otter kan behoren, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is.

Om vast te stellen of er sprake is van essentieel leefgebied en een vaste rust- en verblijfplaats van de otter is gericht onderzoek noodzakelijk. Op dit moment (april 2021) is nog geen landelijk inventarisatieprotocol voor de otter beschikbaar. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en essentieel leefgebied (habitat geschiktheidsbeoordeling) uit te voeren. Indien er daadwerkelijk aanwijzingen zijn dat hier otters aanwezig zijn dient een gericht onderzoek uitgevoerd te worden.

De otter zelf is moeilijk waar te nemen, vaak zijn alleen zijn sporen te vinden. Daarom richt het gericht onderzoek zich op het in kaart brengen van aanwezige sporen. Prenten zijn vooral te vinden op zandoevers en zandbanken en bij dichtgevroren water op het ijs en onder de oeverlijn. Wissels liggen vooral tussen de oeverbegroeiing en in rietzomen en glijbanen zijn te vinden op hellende oevers die bedekt zijn met sneeuw of modder. Uitwerpselen zijn te vinden bij de burchten, op pollen of uit het water stekende boomstronken of keien. Ook daar waar twee waterstromen bij elkaar komen en op richels rond bruggen, duikers, steigers, kades en andere objecten. De otterburchten zijn herkenbaar aan uitwerpselen, ottergeil en krabheuveltjes in de omgeving (bron: Zoogdiervereniging). De beste periode om deze sporen in beeld te brengen is in de winter, wanneer er nog niet veel oeverbegroeiing aanwezig is. Het gebruik van het plangebied door otter wordt in kaart gebracht middels twee veldbezoeken in deze periode.

Steenmarter

Het is niet uit te sluiten dat het 'Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)' behoort tot het leefgebied van de steenmarter, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie op mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen uit te voeren. Indien de activiteiten mogelijk leiden mogelijk tot fysieke aantasting of verstoring van een vaste rust- en verblijfplaats is nader onderzoek, of het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Om vast te stellen of er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter is onderzoek tijdens de voortplantingsperiode (maart t/m september) noodzakelijk. Hierbij wordt een cameraval ingezet. Onderzoek naar de steenmarter kan gecombineerd worden met het veldonderzoek naar kleine marterachtigen.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Grondgebonden zoogdieren			
Kleine marterachtigen	?	*	
Eekhoorn	?	*	
Grote bosmuis	?	*	
Otter	?	*	
Steenmarter	?	*	
Waterspitsmuis			
? = Deelgebied is marginaal geschikt. Een enkele vaste rust- en verblijfplaats is niet uit te sluiten. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen is aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 10. Overzicht aanvullend onderzoek grondgebonden zoogdieren in deelgebied 4.

Deelgebied 5 (groene buffer)

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter en waterspitsmuis

Vaste rust- en verblijfplaatsen en het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter en waterspitsmuis zijn in het 'Deelgebied 5 (groene buffer)' of net hier buiten te verwachten. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn, grote bosmuis, otter, steenmarter en waterspitsmuis uit te sluiten.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Grondgebonden zoogdieren			
Kleine marterachtigen			
Eekhoorn			
Grote bosmuis			
Otter			
Steenmarter			
Waterspitsmuis			

Tabel 11. Overzicht aanvullend onderzoek grondgebonden zoogdieren in deelgebied 5.

Alle deelgebieden

Boommarter en das

Het voorkomen van deze beschermde soorten is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen en/of essentiële leefgebieden aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. De geplande activiteiten leiden niet tot aantasting of verstoring van vaste verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van boommarter en das. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten, of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen in het 'Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)' noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die door ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied mogelijk gesloopt of gerenoveerd kunnen worden?

Ja →

2. Zijn de aanwezige en mogelijk te slopen gebouwen potentieel geschikt als kraam-, zomer-, paar- en (massa)winterverblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen?

Nee → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk indien er sprake is van sloop of renovatie van de aanwezige gebouwen.

3. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die door ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gekapt of gesnoeid kunnen worden?

Nee → Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is niet noodzakelijk.

4. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Ja → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is noodzakelijk, indien er sprake is kap of snoeien van struiken, gewassen en bomen welke deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied.

Indien verstoring van (potentiele) foerageergebieden en/of vliegroutes kan worden voorkomen, door het nemen van mitigerende maatregelen als bijvoorbeeld het alleen overdag uitvoeren van werkzaamheden en geen werkzaamheden uit te voeren bij lijnvormige elementen als bomenrijen en houtsingels, is aanvullend onderzoek naar foerageergebieden en/of vliegroutes in dit deelgebied niet noodzakelijk.

Indien het nemen van mitigerende maatregelen niet (voldoende) mogelijk is dient gericht onderzoek uitgevoerd te worden aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk (essentieel) foerageergebied of vliegroutes worden aangetast.

Het vleermuisprotocol (2021) adviseert om bij het vermoeden op (essentieel) foerageergebied en vliegroute van de te verwachten soorten (bosvleermuis, franjestaart,

gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 veldbezoeken. Het gaat hierbij om 2 avondbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan minimaal één avondbezoek in de kraamperiode (1 juni – 15 juli).

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Vleermuizen			
Vaste rust- en verblijfplaatsen			
Foerageergebied + vliegroute	?	*	
? = Verspreid in het deelgebied zijn mogelijke foerageergebieden en vliegroutes aanwezig. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid van geschikte foerageergebieden en vliegroutes is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 12. Overzicht aanvullend onderzoek vleermuizen in deelgebied 1.

Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen in het 'Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)' noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die door ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied mogelijk gesloopt of gerenoveerd kunnen worden?

Nee →

2. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die door ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gekapt of gesnoeid kunnen worden?

Ja → Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is noodzakelijk.

4. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Ja → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is noodzakelijk, indien er sprake is kap of snoeien van struiken, gewassen en bomen welke deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied.

Indien verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen als de in de NDFP vermelde bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis kan worden voorkomen, door het nemen van mitigerende maatregelen als bijvoorbeeld het alleen overdag uitvoeren van werkzaamheden en geen werkzaamheden uit te voeren bij bomen met potentieel geschikte holten, is aanvullend

onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in dit deelgebied niet noodzakelijk.

Indien het nemen van mitigerende maatregelen niet (voldoende) mogelijk is dient gericht onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgevoerd te worden aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast.

Het vleermuisprotocol (2021) adviseert om bij het vermoeden op kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen, (essentieel) foerageergebied en vliegroute van de te verwachten soorten (bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 8 veldbezoeken. Het gaat hierbij om 4 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan minimaal 2 avondbezoeken en één ochtendbezoek in de periode 1 juni – 15 juli, en 4 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Vleermuizen			
Vaste rust- en verblijfplaatsen	?	*	
Foerageergebied + vliegroute			
? = Verspreid in het deelgebied zijn bomen met holten aanwezig. Een vaste rust- en verblijfplaats is lokaal niet uit te sluiten. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen in de vorm van een boom met holte/kier e.d. is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 13. Overzicht aanvullend onderzoek vleermuizen in deelgebied 2.

Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)

Vaste rust- en verblijfplaatsen, (essentieel) foerageergebied en vliegroute zijn in het 'Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)' of net hier buiten te verwachten. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen, (essentieel) foerageergebied en vliegroute van vleermuizen uit te sluiten.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Vleermuizen			
Vaste rust- en verblijfplaatsen			
Foerageergebied + vliegroute			

Tabel 14. Overzicht aanvullend onderzoek vleermuizen in deelgebied 3.

Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen in het 'Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)' noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die door ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied mogelijk gesloopt of gerenoveerd kunnen worden?

Nee →

2. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die door ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gekapt of gesnoeid kunnen worden?

Nee → Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is niet noodzakelijk.

3. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Ja → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is noodzakelijk, indien er sprake is kap of snoeien van struiken, gewassen en bomen welke deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied.

Indien verstoring van (potentiele) foerageergebieden en/of vliegroutes kan worden voorkomen, door het nemen van mitigerende maatregelen als bijvoorbeeld het alleen overdag uitvoeren van werkzaamheden en geen werkzaamheden uit te voeren bij lijnvormige elementen als bomenrijen en houtsingels, is aanvullend onderzoek naar foerageergebieden en/of vliegroutes in dit deelgebied niet noodzakelijk.

Indien het nemen van mitigerende maatregelen niet (voldoende) mogelijk is dient gericht onderzoek uitgevoerd te worden aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk (essentieel) foerageergebied of vliegroutes worden aangetast.

Het vleermuisprotocol (2021) adviseert om bij het vermoeden op (essentieel) foerageergebied en vliegroute van de te verwachten soorten (bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 veldbezoeken. Het gaat hierbij om 2 avondbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan minimaal één avondbezoek in de kraamperiode (1 juni – 15 juli).

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Vleermuizen			
Vaste rust- en verblijfplaatsen			
Foerageergebied + vliegroute	?	*	
? = Verspreid in het deelgebied zijn mogelijke foerageergebieden en vliegroutes aanwezig.			
* = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid van geschikte foerageergebieden en vliegroutes is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 15. Overzicht aanvullend onderzoek vleermuizen in deelgebied 4.

Deelgebied 5 (groene buffer)

Vaste rust- en verblijfplaatsen, (essentieel) foerageergebied en vliegroute zijn in het 'Deelgebied 5 (groene buffer)' of net hier buiten te verwachten. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen, (essentieel) foerageergebied en vliegroute van vleermuizen uit te sluiten.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Vleermuizen			
Vaste rust- en verblijfplaatsen			
Foerageergebied + vliegroute			

Tabel 16. Overzicht aanvullend onderzoek vleermuizen in deelgebied 5.

Ongewervelde dieren

Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)

Met uitzondering van de grote vos is het voorkomen van strikt beschermde ongewervelde dieren als grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart in 'Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)' op voorhand uit te sluiten.

Grote vos

In delen van het deelgebied is geschikt leefgebied voor de beschermde grote vos aanwezig in de vorm van bosschages met (bos)wilgen, zoete kers en vogelkers. Het opnieuw inrichten van het deelgebied kan in dat geval leiden tot aantasting van het leefgebied van de grote vos. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie (habitat geschiktheidsbeoordeling) op mogelijk essentiële onderdelen van het leefgebied uit te voeren. Indien potentieel geschikte waardplanten aanwezig zijn en negatieve effecten niet uit te sluiten zijn door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Om vast te stellen of deze strikt beschermde dagvlindersoort aan- of afwezig is in het plangebied is de onderzoeksinspanning bepaald aan het gedrag van de soort. Het aantal vlinders op de bekende vliegplaatsen van de grote vos is vaak laag. Om de trefkans te vergroten en hiermee de aanwezigheid van de soort aan te tonen wordt zowel gezocht naar volwassen vlinders (imago's) als naar de rupsen. Er wordt één veldbezoek in het vroege voorjaar uitgevoerd (maart-april). De grote vos overwintert namelijk als vlinder en dit betekent dat ze ook vroeg in het jaar al te zien zijn. Het vroege voorjaar is dan ook de beste tijd om de grote vos te zien te krijgen. Rupsen zijn te vinden in de periode eind april-half juli. In deze periode wordt één veldbezoek uitgevoerd. In de periode wordt ook nogmaals middels twee veldbezoeken naar imago's gezocht.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Ongewervelde dieren			
Grote vos	?	*	
Grote weerschijnvlinder			
Kleine ijsvogelvlinder			
Teunisbloempijlstaart			
? = Verspreid in het deelgebied is mogelijk essentieel leefgebied (waardplanten) aanwezig. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid van waardplanten is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 17. Overzicht aanvullend onderzoek ongewervelde dieren in deelgebied 1.

Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)

Het voorkomen van de strikt beschermde grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en mogelijk teunisbloempijlstaart is in 'Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)' niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk op te bepalen of deze soorten voorkomen in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen.

Grote vos, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder

In delen van het deelgebied is geschikt leefgebied voor de beschermde grote vos, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder aanwezig in de vorm van bosschages met (bos)wilgen, zoete kers, vogelkers en wilde kamperfoelie. Om vast te stellen of deze strikt beschermde dagvlindersoorten aan- of afwezig zijn in het plangebied is de onderzoeksinspanning bepaald aan het gedrag van de soort. Het aantal vlinders op de bekende vliegplaatsen van de grote vos is vaak laag. Om de trefkans te vergroten en hiermee de aanwezigheid van de soort aan te tonen wordt zowel gezocht naar volwassen vlinders (imago's) als naar de rupsen. Er wordt één veldbezoek in het vroege voorjaar uitgevoerd (maart-april). De grote vos overwintert namelijk als vlinder en dit betekent dat ze ook vroeg in het jaar al te zien zijn. Het vroege voorjaar is dan ook de beste tijd om de grote vos te zien te krijgen. Rupsen zijn te vinden in de periode eind april-half juli. In deze periode wordt één veldbezoek uitgevoerd. In de periode wordt ook nogmaals middels twee veldbezoeken naar imago's van zowel grote vos als grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder gezocht.

Teunisbloempijlstaart

Delen van het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor de teunisbloempijlstaart. Het betreft de locaties waar diverse rozetten en uitgebloeide bloemstengels van teunisbloem zijn aangetroffen. Naar verwachting kan een (essentieel) deel van het potentieel leefgebied van de teunisbloempijlstaart, door de ruimtelijke ontwikkeling, verloren gaan. De aanwezigheid van deze strikt beschermde nachtvlindersoort is het beste vast te stellen door in de periode juni-september naar volgroeide rupsen te zoeken. Hiervoor dienen twee veldbezoeken in de periode juni-september uitgevoerd te worden.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Ongewervelde dieren			
Grote vos			
Grote weerschijnvlinder			
Kleine ijsvogelvlinder			
Teunisbloempijlstaart	?	*	
? = Verspreid in het deelgebied is mogelijk essentieel leefgebied (waardplanten) aanwezig. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid van waardplanten is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 18. Overzicht aanvullend onderzoek ongewervelde dieren in deelgebied 2.

Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)

Geschikt leefgebied voor de beschermde grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart zijn lokaal in het 'Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)' te verwachten. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van geschikt leefgebied van grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart uit te sluiten.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Ongewervelde dieren			
Grote vos			
Grote weerschijnvlinder			
Kleine ijsvogelvlinder			
Teunisbloempijlstaart			

Tabel 19. Overzicht aanvullend onderzoek ongewervelde dieren in deelgebied 3.

Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)

Met uitzondering van de grote vos is het voorkomen van strikt beschermde ongewervelde dieren als grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart in 'Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)' op voorhand uit te sluiten.

Grote vos

In delen van het deelgebied is geschikt leefgebied voor de beschermde grote vos aanwezig in de vorm van bosschages met (bos)wilgen, zoete kers en vogelkers. Het opnieuw inrichten van het deelgebied kan in dat geval leiden tot aantasting van het leefgebied van de grote vos. Er wordt geadviseerd om ruim voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling een inspectie (habitat geschiktheidsbeoordeling) op mogelijk essentiële onderdelen van het leefgebied uit te voeren. Indien potentieel geschikte waardplanten aanwezig zijn en negatieve effecten niet uit te sluiten zijn door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is gericht onderzoek noodzakelijk.

Om vast te stellen of deze strikt beschermde dagvlindersoort aan- of afwezig is in het plangebied is de onderzoeksinspanning bepaald aan het gedrag van de soort. Het aantal vlinders op de bekende vliegplaatsen van de grote vos is vaak laag. Om de trefkans te vergroten en hiermee de aanwezigheid van de soort aan te tonen wordt zowel gezocht naar volwassen vlinders (imago's) als naar de rupsen. Er wordt één veldbezoek in het

vroege voorjaar uitgevoerd (maart-april). De grote vos overwintert namelijk als vlinder en dit betekent dat ze ook vroeg in het jaar al te zien zijn. Het vroege voorjaar is dan ook de beste tijd om de grote vos te zien te krijgen. Rupsen zijn te vinden in de periode eind april-half juli. In deze periode wordt één veldbezoek uitgevoerd. In de periode wordt ook nogmaals middels twee veldbezoeken naar imago's gezocht.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Ongewervelde dieren			
Grote vos	?	*	
Grote weerschijnvlinder			
Kleine ijsvogelvlinder			
Teunisbloempijlstaart			
? = Verspreid in het deelgebied is mogelijk essentieel leefgebied (waardplanten) aanwezig. * = Inspectie gewenst. Bij aanwezigheid van waardplanten is eventueel aanvullend onderzoek noodzakelijk.			

Tabel 20. Overzicht aanvullend onderzoek ongewervelde dieren in deelgebied 4.

Deelgebied 5 (groene buffer)

Geschikt leefgebied voor de beschermde grote vos en eventueel grote weerschijnvlinder zijn lokaal in het 'Deelgebied 5 (groene buffer)' te verwachten. Aangezien ruimtelijke ontwikkelingen hier niet plaats vinden is verstoring van geschikt leefgebied van grote vos en grote weerschijnvlinder uit te sluiten.

	Onderzoek noodzakelijk	Inspectie gewenst	Geen onderzoek noodzakelijk
Ongewervelde dieren			
Grote vos			
Grote weerschijnvlinder			
Kleine ijsvogelvlinder			
Teunisbloempijlstaart			

Tabel 21. Overzicht aanvullend onderzoek ongewervelde dieren in deelgebied 5.

Overige soortgroepen

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde amfibieën, reptielen en vissen, met uitzondering van de algemene bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroepen.

Samenvattende tabel soortenbescherming, Deelgebied 1 (ontwikkeling stranden)

Soort(groep)	Kans op overtreding	Vervolgstappen noodzakelijk?	Mitigerende maatregelen	Vervolgonderzoek (indien mitigatie niet mogelijk of niet voldoende)
VOGELS				
<u>Jaarrond beschermde vogels</u>				
Boomvalk	Nee	.	.	Nee
Buizerd	Nee	.	.	Nee
Ransuil	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Geen werkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Bij grote evenementen hanteren van een 'verstoringvrije zone' rond nestboom	Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt of bezet nest binnen de verstoringvrije zone gekapt wordt Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt of bezet nest activiteiten m.b.t. evenementen binnen de verstoringvrije zone plaats vinden
Sperwer	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Voor ransuil worden verstoringafstanden gegeven tot 300 meter vanaf nest tijdens het grootbrengen van de jongen Geen kapwerkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Bij grote evenementen hanteren van een 'verstoringvrije zone' rond nestboom	Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt nest binnen de verstoringvrije zone gekapt wordt Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt of bezet nest activiteiten m.b.t. evenementen binnen de verstoringvrije zone plaats vinden
Voor sperwer worden verstoringafstanden gegeven tot 200 meter vanaf nest tijdens het grootbrengen van de jongen				
<u>Overige vogelsoorten</u>				
Watervogels	Ja	.	Zonering van recreatieve activiteiten en voorzieningen Fasering werkzaamheden Zie 'overige vogels'	Nee
Nachttegaal	Ja	.	Behoud kwetsbare terreindelen (broedlocaties) Fasering werkzaamheden en beheer Zie 'overige vogels'	Nee
Overige vogels	Ja	.	A) buiten het broedseizoen werken B) werkzaamheden voor het broedseizoen inzetten en continu doorwerken C) plangebied ongeschikt maken voor broedvogels	Nee
GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN				
Kleine marterachtigen	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen werkzaamheden uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen en essentiële onderdelen van het leefgebied binnen de verstoringvrije zone activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Eekhoorn	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: controle boomnesten.	Voor kleine marterachtigen zijn geen verstoringafstanden bekend rondom vaste verblijfplaats: een ecooloog bepaald deze zone voorafgaand aan de activiteit of ruimtelijke ontwikkeling Geen werkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen (bomen met eekhoornnesten) en essentiële onderdelen van het leefgebied activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Grote bosmuis	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen werkzaamheden uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen en essentiële onderdelen van het leefgebied activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Otter	Nee	.	.	nee
Steenmarter	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen werkzaamheden uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van een potentieel geschikte verblijfplaats binnen de verstoringvrije zone activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Waterspitsmuis	Nee	.	.	nee
VLEERMUIZEN				
Vaste rust- en verblijfplaatsen	Nee	.	.	Nee
Foeragegebied + vliegroute	Mogelijk	.	Overdag werkzaamheden uitvoeren Gebruik maken van vleermuisvriendelijk lichtbeheer Directe verlichting op bosschages voorkomen	Ja, indien ook grotendeels voor zonsopkomst en na zonsondergang gewerkt moet worden (periode: april-oktober) Ja, indien gebruik van vleermuisvriendelijk licht niet mogelijk is Ja, indien directe verlichting van bosschages, en dan specifiek lijnvormige elementen, niet te voorkomen is
Geen werkzaamheden (kappen, dunnen, etc.) uitvoeren bij lijnvormige elementen als bomenrijen en houtsingels				
ONGEWERVELDE DIEREN				
Grote vos	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen geschikte waardplanten (bomen/struiken) als (bos)wilgen, zoete kers en vogelkers kappen	Ja, indien kap van geschikte waardplanten noodzakelijk is
Grote weerschijnvlinder	Nee	.	.	Nee
Kleine ijsvogelvlinder	Nee	.	.	Nee
Teunisbloempijlstaart	Nee	.	.	Nee

Samenvattende tabel soortenbescherming, Deelgebied 2 (hoogwaardige ontwikkeling noordzijde)

Soort(groep)	Kans op overtreding Wnb?	Vervolgstappen noodzakelijk?	Mitigerende maatregelen	Vervolgonderzoek (indien mitigatie niet mogelijk of niet voldoende)
VOGELS				
<u>Jaarrond beschermde vogels</u>				
Boomvalk	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Geen werkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Voor boomvalk worden verstoringsafstanden gegeven tot 100 meter vanaf nest tijdens het grootbrengen van de jongen	Ja, indien bij aanwezigheid van een geschikt of bezet nest binnen de verstoringvrije zone ruimtelijke ontwikkeling gepland staat
Buizerd	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Geen werkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Voor buizerd worden verstoringsafstanden gegeven tot 75 meter vanaf nest tijdens het grootbrengen van de jongen	Ja, indien bij aanwezigheid van een geschikt of bezet nest binnen de verstoringvrije zone ruimtelijke ontwikkeling gepland staat
Ransuil	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Geen werkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Voor ransuil worden verstoringsafstanden gegeven tot 300 meter vanaf nest tijdens het grootbrengen van de jongen	Ja, indien bij aanwezigheid van een geschikt of bezet nest binnen de verstoringvrije zone ruimtelijke ontwikkeling gepland staat
Sperwer	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Geen kapwerkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Voor sperwer worden verstoringsafstanden gegeven tot 200 meter vanaf nest tijdens het grootbrengen van de jongen	Ja, indien bij aanwezigheid van een geschikt of bezet nest binnen de verstoringvrije zone ruimtelijke ontwikkeling gepland staat
<u>Overige vogelsoorten</u>				
Watervogels	Ja	.	Zonering van recreatieve activiteiten en voorzieningen Fasering werkzaamheden Zie 'overige vogels'	Nee
Nachtegaal	Ja	.	Behoud kwetsbare terreindelen (broedlocaties) Fasering werkzaamheden en beheer Zie 'overige vogels'	Nee
Overige vogels	Ja	.	A) buiten het broedseizoen werken B) werkzaamheden voor het broedseizoen inzetten en continu doorwerken C) plangebied ongeschikt maken voor broedvogels	Nee
GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN				
Kleine marterachtigen	Ja	.	.	Ja
Eekhoorn	Ja	.	.	Ja
Grote bosmuis	Ja	.	.	Ja
Otter	Mogelijk	Inspectie oeverzone waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij mogelijke aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats en/of leefgebied, binnen de verstoringvrije zone ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden
Steenmarter	Ja	.	Geen werkzaamheden uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja
Waterspitsmuis	Ja	.	.	Ja
VLEERMUIZEN				
Vaste rust- en verblijfplaatsen	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling (boomholten inspectie, i.c.m. boomcamera onderzoek).	Overdag werkzaamheden voor ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren Gebruik maken van vleermuisvriendelijk lichtbeheer Directe verlichting op bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen voorkomen, tijdens en na de ruimtelijke ontwikkeling Geen werkzaamheden (kappen, dunnen, etc.) uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen Een beschermingszone rond bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen creëren	Ja, indien ook grotendeels voor zonsopkomst en na zonsondergang gewerkt moet worden (periode: april-oktober) Ja, indien gebruik van vleermuisvriendelijk licht niet (voldoende) mogelijk is Ja, indien directe verlichting op bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen niet te voorkomen is Ja, bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen gekapt (moeten) worden Ja, indien niet voldoende bomen/struiken rondom bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen gehandhaafd blijven
Foeragegebied + vliegroute	Ja	.	.	Ja
ONGEWERVELDE DIEREN				
Grote vos	Ja	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen geschikte waardplanten (bomen/struiken) als (bos)wilgen, zoete kers en vogelkers kappen	Ja, indien kap van geschikte waardplanten noodzakelijk is
Grote weerschijnvlinder	Ja	.	.	nee
Kleine ijsvogelvlinder	Ja	.	.	nee
Teunisbloempijlstaart	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen locaties met geschikte waardplanten (teunisbloemen) verwijderen	Ja, indien verwijderen van locaties met geschikte waardplanten (teunisbloemen) noodzakelijk is

Samenvattende tabel soortenbescherming, Deelgebied 3 (natuur-ontwikkellocatie west)

Soort(groep)	Kans op overtreding Wnb?	Vervolgstappen noodzakelijk?	
		Mitigerende maatregelen	Vervolgonderzoek (indien mitigatie niet mogelijk of niet voldoende)
VOGELS			
<u>Jaarrond beschermde vogels</u>			
Boomvalk	Nee	.	Nee
Buizerd	Nee	.	Nee
Ransuil	Nee	.	Nee
Sperwer	Nee	.	Nee
<u>Overige vogelsoorten</u>			
Watervogels	Nee	.	Nee
Nachtegaal	Nee	.	Nee
Overige vogels	Nee	.	Nee
GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN			
Kleine marterachtigen	Nee	.	Nee
Eekhoorn	Nee	.	Nee
Grote bosmuis	Nee	.	Nee
Otter	Nee	.	Nee
Steenmarter	Nee	.	Nee
Waterspitsmuis	Nee	.	Nee
VLEERMUIZEN			
Vaste rust- en verblijfplaatsen	Nee	.	Nee
Foeragegebied + vliegroue	Nee	.	Nee
ONGEWERVELDE DIEREN			
Grote vos	Nee	.	Nee
Grote weerschijnvlinder	Nee	.	Nee
Kleine ijsvogelvlinder	Nee	.	Nee
Teunisbloempijlstaart	Nee	.	Nee

Samenvattende tabel soortenbescherming, Deelgebied 4 (groene promenade zuidzijde)

Soort(groep)	Kans op overtreding Wnb?	Vervolgstappen noodzakelijk?	Mitigerende maatregelen	Vervolgonderzoek (indien mitigatie niet mogelijk of niet voldoende)
VOGELS				
<u>Jaarrond beschermde vogels</u>				
Boomvalk	Nee	.	.	Nee
Buizerd	Nee	.	.	Nee
Ransuil	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Geen werkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Bij grote evenementen hanteren van een 'verstoringvrije zone' rond nestboom	Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt of bezet nest binnen de verstoringvrije zone gekapt wordt Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt of bezet nest activiteiten m.b.t. evenementen binnen de verstoringvrije zone plaats vinden
Sperwer	Mogelijk	Inspectie nesten met potentieel geschikte nesten	Voor ransuil worden verstoringafstanden gegeven tot 300 meter vanaf nest tijdens het grootbrengen van de jongen Geen kapwerkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte nesten ('verstoringvrije zone') Bij grote evenementen hanteren van een 'verstoringvrije zone' rond nestboom	Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt nest binnen de verstoringvrije zone gekapt wordt Ja, indien bij aanwezigheid van een potentieel geschikt of bezet nest activiteiten m.b.t. evenementen binnen de verstoringvrije zone plaats vinden
<u>Overige vogelsoorten</u>				
Watervogels	Ja	.	Zonering van recreatieve activiteiten en voorzieningen Fasering werkzaamheden Zie 'overige vogels'	Nee
Nachtegaal	Nee	.	.	Nee
Overige vogels	Ja	.	A) buiten het broedseizoen werken B) werkzaamheden voor het broedseizoen inzetten en continu doorwerken C) plangebied ongeschikt maken voor broedvogels	Nee
GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN				
Kleine marterachtigen	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen werkzaamheden uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen en essentiële onderdelen van het leefgebied binnen de verstoringvrije zone activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Eekhoorn	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: controle boomnesten.	Voor kleine marterachtigen zijn geen verstoringafstanden bekend rondom vaste verblijfplaats: een ecooloog bepaald deze zone voorafgaand aan de activiteit of ruimtelijke ontwikkeling Geen werkzaamheden uitvoeren bij bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen (bomen met eekhoornnesten) en essentiële onderdelen van het leefgebied activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Grote bosmuis	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen werkzaamheden uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen en essentiële onderdelen van het leefgebied activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Otter	Mogelijk	Inspectie oeverzone waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats en/of leefgebied, binnen de verstoringvrije zone ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden
Steenmarter	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen werkzaamheden uitvoeren bij potentieel geschikte verblijfplaatsen ('verstoringvrije zone') en essentiële onderdelen van het leefgebied	Ja, indien bij (mogelijke) aanwezigheid van een potentieel geschikte verblijfplaats binnen de verstoringvrije zone activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen plaats vinden
Waterspitsmuis	Nee	.	.	Nee
VLEERMUIZEN				
Vaste rust- en verblijfplaatsen	Nee	.	.	Nee
Foerageergebied + vliegroute	Mogelijk	.	Overdag werkzaamheden uitvoeren Gebruik maken van vleermuisvriendelijk lichtbeheer Directe verlichting op bosschages voorkomen	Ja, indien ook grotendeels voor zonsopkomst en na zonsondergang gewerkt moet worden (periode: april-oktober) Ja, indien gebruik van vleermuisvriendelijk licht niet mogelijk is Ja, indien directe verlichting van bosschages, en dan specifiek lijnvormige elementen, niet te voorkomen is
ONGEWERVELDE DIEREN				
Grote vos	Mogelijk	Inspectie locaties waar ruimtelijke ontwikkelingen gepland staan: habitat geschiktheidsbeoordeling.	Geen geschikte waardplanten (bomen/struiken) als (bos)wilgen, zoete kers en vogelkers kappen	Ja, indien kap van geschikte waardplanten noodzakelijk is
Grote weerschijnvlinder	Nee	.	.	Nee
Kleine ijsvogelvlinder	Nee	.	.	Nee
Teunisbloempijlstaart	Nee	.	.	Nee

Samenvattende tabel soortenbescherming, Deelgebied 5 (groene buffer)

Soort(groep)	Kans op overtreiding Wnb?	Vervolgstappen noodzakelijk?	
		Mitigerende maatregelen	Vervolgonderzoek (indien mitigatie niet mogelijk of niet voldoende)
VOGELS			
<u>Jaarrond beschermde vogels</u>			
Boomvalk	Nee	.	Nee
Buizerd	Nee	.	Nee
Ransuil	Nee	.	Nee
Sperwer	Nee	.	Nee
<u>Overige vogelsoorten</u>			
Watervogels	Nee	.	Nee
Nachttegaal	Ja	.	Behoud kwetsbare terreindelen (broedlocaties) Fasering werkzaamheden en beheer
Overige vogels	Nee	.	Nee
GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN			
Kleine marterachtigen	Nee	.	Nee
Eekhoorn	Nee	.	Nee
Grote bosmuis	Nee	.	Nee
Otter	Nee	.	Nee
Steenmarter	Nee	.	Nee
Waterspitsmuis	Nee	.	Nee
VLEERMUIZEN			
Vaste rust- en verblijfplaatsen	Nee	.	Nee
Foeragegebied + vliegroue	Nee	.	Nee
ONGEWERVELDE DIEREN			
Grote vos	Nee	.	Nee
Grote weerschijnvlinder	Nee	.	Nee
Kleine ijsvogelminder	Nee	.	Nee
Teunisbloempijlstaart	Nee	.	Nee

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets in het onderzoeksgebied kan de volgende conclusie worden getrokken:

Beschermde natuurgebieden

Natuurnetwerk (GNN)

Het plangebied ligt deels in het NNN/GNN. De kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen worden mogelijk aangetast door uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. Indien er daadwerkelijk sprake is van aantasting van kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen dient een verdere toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

Een AERIUS-berekening is noodzakelijk om vast te stellen of een vergunningsaanvraag met betrekking tot stikstofdepositie op het nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' en andere Natura 2000-gebieden noodzakelijk is.

Houtopstanden

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is bij het vellen van houtopstanden aan de orde.

Beschermde flora en fauna

Aanvullend onderzoek is, afhankelijk van de exacte invulling van ruimtelijke ontwikkelingen per deelgebied en termijn van uitvoering, noodzakelijk voor de volgende soort(groep)en:

- Boombewonende jaarrond beschermde vogels (boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer)
- Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)
- Eekhoorn
- Grote bosmuis
- Otter
- Steenmarter
- Waterspitsmuis
- Vleermuizen (verblijfplaatsen boombewonende soorten, foerageergebied en vliegroute)
- Grote vos
- Grote weerschijnvlinder
- Kleine ijsvogelvlinder
- Teunisbloempijlstaart

Er moet verder rekening worden gehouden met broedvogels. Activiteiten moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het

broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen op de planlocaties. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels verstoord worden. Daarnaast dient men bij uitvoering van de ruimtelijke ontwikkelingen in enkele deelgebieden specifiek rekening te houden met watervogels en de nachtegaal.

Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**
- 3 **Beschermde plant- en diersoorten**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragscodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Bijlage 3 Beschermd plant- en diersoorten

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Niet-vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/Richtlijn
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus ssp. mystacinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>	Weekdieren	HR IV
bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bever	<i>Castor fiber ssp. albicus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
boomkikker	<i>Hyla arborea ssp. arborea</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri ssp. leisleri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brandts vleermuis	<i>Myotis brandti ssp. brandti</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
donker pimperlblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
franjestaat	<i>Myotis nattereri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata ssp. variegata</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	HR IV

gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus ssp. auritus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
gladde slang	<i>Coronella austriaca ssp. austriaca</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus ssp. austriacus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
grote vuurvliender	<i>Lycaena dispar ssp. batava</i>	Insecten- dagvlinders	Bern II, HR IV
hamster	<i>Cricetus cricetus ssp. canescens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	Bern II, HR IV
hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	HR IV
heikikker	<i>Rana arvalis ssp. arvalis</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>	Vissen	HR IV
ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus ssp. emarginatus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>	Sporenplanten- varens	Bern I
knoflookpad	<i>Pelobates fuscus ssp. fuscus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus ssp. serotinus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>	Zaadplanten	Bern I
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
mercuurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale</i>	Insecten-libellen	Bern II
muurhagedis	<i>Podarcis muralis ssp. brongniardii</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
noordse winterjuffer	<i>Sympecma annulata ssp. braueri</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV

noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus ssp. arenicola</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
otter	<i>Lutra lutra ssp. lutra</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	Bern II, HR IV
pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	Weekdieren	HR IV
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	Amfibieën	HR IV
rivierrombout	<i>Gomphus flavipes ssp. flavipes</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula ssp. noctula</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
steur	<i>Acipenser sturio</i>	Vissen	Bern II, HR IV
teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	Insecten-nachtvlinders	Bern II, HR IV
tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus ssp. murinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vale vleermuis	<i>Myotis myotis ssp. myotis</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans ssp. obstetricans</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
watervleermuis	<i>Myotis daubentoni ssp. daubentoni</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
wilde kat	<i>Felis silvestris ssp. silvestris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
zandhagedis	<i>Lacerta agilis ssp. agilis</i>	Reptielen	Bern II, HR IV

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/ Richtlijn
appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes ssp. coccothraustes</i>	Vogels	Bern II
baardman	<i>Panurus biarmicus ssp. biarmicus</i>	Vogels	Bern II
bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	Vogels	Bern II
bijeneter	<i>Merops apiaster</i>	Vogels	Bern II
blauwborst	<i>Luscinia svecica ssp. cyanecula</i>	Vogels	Bern II
blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus ssp. cyaneus</i>	Vogels	Bern II
boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica ssp. rustica</i>	Vogels	Bern II
bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula ssp. hiaticula</i>	Vogels	Bern II
bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca</i>	Vogels	Bern II
boomklever	<i>Sitta europaea ssp. caesia</i>	Vogels	Bern II
boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla ssp. megarhyncha</i>	Vogels	Bern II
boompieper	<i>Anthus trivialis ssp. trivialis</i>	Vogels	Bern II
boomvalk	<i>Falco subbuteo ssp. subbuteo</i>	Vogels	Bern II
bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Vogels	Bern II
bosruiter	<i>Tringa glareola</i>	Vogels	Bern II
bosuil	<i>Strix aluco ssp. aluco</i>	Vogels	Bern II
braamsluiper	<i>Sylvia curruca ssp. curruca</i>	Vogels	Bern II
brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Vogels	Bern II
bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus ssp. aeruginosus</i>	Vogels	Bern II
buizerd	<i>Buteo buteo ssp. buteo</i>	Vogels	Bern II
casarca	<i>Tadorna ferruginea</i>	Vogels	Bern II
cetti's zanger	<i>Cettia cetti ssp. cetti</i>	Vogels	Bern II
draaihals	<i>Jynx torquilla ssp. torquilla</i>	Vogels	Bern II
duinpieper	<i>Anthus campestris ssp. campestris</i>	Vogels	Bern II
dwergmeeuw	<i>Larus minutus</i>	Vogels	Bern II
dwergstern	<i>Sterna albifrons ssp. albifrons</i>	Vogels	Bern II
engelse kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flavissima</i>	Vogels	Bern II

europese kanarie	<i>Serinus serinus</i>	Vogels	Bern II
fitis	<i>Phylloscopus trochilus ssp. trochilus</i>	Vogels	Bern II
flamingo	<i>Phoenicopterus ruber ssp. roseus</i>	Vogels	Bern II
fluitier	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Vogels	Bern II
geelgors	<i>Emberiza citrinella ssp. citrinella</i>	Vogels	Bern II
gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus ssp. phoenicurus</i>	Vogels	Bern II
gele kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
geoorde fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>	Vogels	Bern II
glanskop	<i>Parus palustris ssp. palustris</i>	Vogels	Bern II
goudhaan	<i>Regulus regulus ssp. regulus</i>	Vogels	Bern II
grasmus	<i>Sylvia communis ssp. communis</i>	Vogels	Bern II
graspieper	<i>Anthus pratensis ssp. pratensis</i>	Vogels	Bern II
graszanger	<i>Cisticola juncidis ssp. cisticola</i>	Vogels	Bern II
grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	Vogels	Bern II
grauwe klauwier	<i>Lanius collurio ssp. collurio</i>	Vogels	Bern II
grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata ssp. striata</i>	Vogels	Bern II
groene specht	<i>Picus viridis ssp. viridis</i>	Vogels	Bern II
groenling	<i>Carduelis chloris ssp. chloris</i>	Vogels	Bern II
grote barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. flammea</i>	Vogels	Bern II
grote bonte specht	<i>Dendrocopos major ssp. pinetorum</i>	Vogels	Bern II
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea ssp. cinerea</i>	Vogels	Bern II
grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus ssp. arundinaceus</i>	Vogels	Bern II
grote stern	<i>Sterna sandvicensis ssp. sandvicensis</i>	Vogels	Bern II
grote zilverreiger	<i>Casmerodius albus ssp. albus</i>	Vogels	Bern II
havik	<i>Accipiter gentilis ssp. gentilis</i>	Vogels	Bern II
heggenmus	<i>Prunella modularis ssp. modularis</i>	Vogels	Bern II
huiszwaluw	<i>Delichon urbica ssp. urbica</i>	Vogels	Bern II
ijsvogel	<i>Alcedo atthis ssp. ispida</i>	Vogels	Bern II
kerkuil	<i>Tyto alba ssp. guttata</i>	Vogels	Bern II

klapekster	<i>Lanius excubitor ssp. excubitor</i>	Vogels	Bern II
klein waterhoen	<i>Porzana parva</i>	Vogels	Bern II
kleine barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. cabaret</i>	Vogels	Bern II
kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor ssp. hortorum</i>	Vogels	Bern II
kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus ssp. scirpaceus</i>	Vogels	Bern II
kleine plevier	<i>Charadrius dubius ssp. curonicus</i>	Vogels	Bern II
kleine zilverreiger	<i>Egretta garzetta ssp. garzetta</i>	Vogels	Bern II
kleinst waterhoen	<i>Porzana pusilla ssp. intermedia</i>	Vogels	Bern II
kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Vogels	Bern II
kneu	<i>Carduelis cannabina ssp. cannabina</i>	Vogels	Bern II
koolmees	<i>Parus major ssp. major</i>	Vogels	Bern II
kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. macrodactyla</i>	Vogels	Bern II
kraanvogel	<i>Grus grus ssp. grus</i>	Vogels	Bern II
kruisbek	<i>Loxia curvirostra ssp. curvirostra</i>	Vogels	Bern II
kuifmees	<i>Parus cristatus ssp. mitratus</i>	Vogels	Bern II
kwak	<i>Nycticorax nycticorax ssp. nycticorax</i>	Vogels	Bern II
kwartelkoning	<i>Crex crex</i>	Vogels	Bern II
lepelaar	<i>Platalea leucorodia ssp. leucorodia</i>	Vogels	Bern II
matkop	<i>Parus montanus ssp. rhenanus</i>	Vogels	Bern II
middelste bonte specht	<i>Dendrocopos medius ssp. medius</i>	Vogels	Bern II
nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos ssp. megarhynchos</i>	Vogels	Bern II
nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus ssp. europaeus</i>	Vogels	Bern II
nonnetje	<i>Mergus albellus</i>	Vogels	Bern II
noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>	Vogels	Bern II
oehoe	<i>Bubo bubo ssp. bubo</i>	Vogels	Bern II
oeverloper	<i>Tringa hypoleucos</i>	Vogels	Bern II
oeverzwaluw	<i>Riparia riparia ssp. riparia</i>	Vogels	Bern II
ooievaar	<i>Ciconia ciconia ssp. ciconia</i>	Vogels	Bern II

paapje	<i>Saxicola rubetra</i>	Vogels	Bern II
pimpelmees	<i>Parus caeruleus ssp. caeruleus</i>	Vogels	Bern II
porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>	Vogels	Bern II
purperreiger	<i>Ardea purpurea ssp. purpurea</i>	Vogels	Bern II
putter	<i>Carduelis carduelis ssp. carduelis</i>	Vogels	Bern II
ransuil	<i>Asio otus ssp. otus</i>	Vogels	Bern II
rietgors	<i>Emberiza schoeniclus ssp. schoeniclus</i>	Vogels	Bern II
rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Vogels	Bern II
rode wouw	<i>Milvus milvus ssp. milvus</i>	Vogels	Bern II
roerdomp	<i>Botaurus stellaris ssp. stellaris</i>	Vogels	Bern II
roodborst	<i>Erithacus rubecula ssp. rubecula</i>	Vogels	Bern II
roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata ssp. hibernans</i>	Vogels	Bern II
roodhalsfuut	<i>Podiceps grisegena ssp. grisegena</i>	Vogels	Bern II
roodmus	<i>Carpodacus erythrinus ssp. erythrinus</i>	Vogels	Bern II
ruigpootuil	<i>Aegolius funereus ssp. funereus</i>	Vogels	Bern II
sijs	<i>Carduelis spinus</i>	Vogels	Bern II
slechtvalk	<i>Falco peregrinus ssp. peregrinus</i>	Vogels	Bern II
snor	<i>Locustella luscinioides ssp. luscinioides</i>	Vogels	Bern II
sperwer	<i>Accipiter nisus ssp. nisus</i>	Vogels	Bern II
spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	Vogels	Bern II
sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia ssp. naevia</i>	Vogels	Bern II
steenuil	<i>Athene noctua ssp. vidalii</i>	Vogels	Bern II
steltkluit	<i>Himantopus himantopus</i>	Vogels	Bern II
strandleeuwerik	<i>Eremophila alpestris ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
strandplevier	<i>Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus</i>	Vogels	Bern II
taigaboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. familiaris</i>	Vogels	Bern II

tapuit	<i>Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe</i>	Vogels	Bern II
tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita ssp. collybita</i>	Vogels	Bern II
torenavalk	<i>Falco tinnunculus ssp. tinnunculus</i>	Vogels	Bern II
tuinfluiter	<i>Sylvia borin ssp. borin</i>	Vogels	Bern II
velduil	<i>Asio flammeus ssp. flammeus</i>	Vogels	Bern II
visarend	<i>Pandion haliaetus ssp. haliaetus</i>	Vogels	Bern II
visdief	<i>Sterna hirundo ssp. hirundo</i>	Vogels	Bern II
vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus</i>	Vogels	Bern II
wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Vogels	Bern II
wielewaal	<i>Oriolus oriolus ssp. oriolus</i>	Vogels	Bern II
winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes ssp. troglodytes</i>	Vogels	Bern II
witgat	<i>Tringa ochropus</i>	Vogels	Bern II
witoozeend	<i>Aythya nyroca</i>	Vogels	Bon I
witte kwikstaart	<i>Motacilla alba ssp. alba</i>	Vogels	Bern II
woudaap	<i>Ixobrychus minutus ssp. minutus</i>	Vogels	Bern II
zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Vogels	Bern II, Bon I
zwarte mees	<i>Parus ater ssp. ater</i>	Vogels	Bern II
zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros ssp. gibraltariensis</i>	Vogels	Bern II
zwarte specht	<i>Dryocopus martius ssp. martius</i>	Vogels	Bern II
zwarte stern	<i>Chlidonias niger ssp. niger</i>	Vogels	Bern II
zwartkop	<i>Sylvia atricapilla ssp. atricapilla</i>	Vogels	Bern II
zwartkopmeeuw	<i>Larus melanocephalus</i>	Vogels	Bern II

Beschermingsregime andere soorten

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep
blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Sporenplanten- varens
groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Sporenplanten- varens
schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Sporenplanten- varens
akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Zaadplanten
akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Zaadplanten
akkerogentroost	<i>Odontites vernus subsp. vernus</i>	Zaadplanten
beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Zaadplanten
berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Zaadplanten
bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Zaadplanten
blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis subsp. foemina</i>	Zaadplanten
bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Zaadplanten
bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus subsp. nemorosus</i>	Zaadplanten
bosdravik	<i>Bromopsis ramosa subsp. benekenii</i>	Zaadplanten
brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Zaadplanten
brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Zaadplanten
breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Zaadplanten
bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Zaadplanten
dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Zaadplanten
dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Zaadplanten
echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys subsp. germanicum</i>	Zaadplanten
franjegentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Zaadplanten
geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Zaadplanten
geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Zaadplanten
getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Zaadplanten
gevekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Zaadplanten
glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Zaadplanten
gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Zaadplanten

groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Zaadplanten
groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Zaadplanten
grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Zaadplanten
grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Zaadplanten
honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Zaadplanten
kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos subsp. polyanthemoides</i>	Zaadplanten
kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Zaadplanten
karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Zaadplanten
karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Zaadplanten
kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Zaadplanten
kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Zaadplanten
kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Zaadplanten
kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Zaadplanten
knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Zaadplanten
knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Zaadplanten
korensla	<i>Arnosaris minima</i>	Zaadplanten
kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Zaadplanten
kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Zaadplanten
lange zonedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Zaadplanten
liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Zaadplanten
moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Zaadplanten
muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Zaadplanten
naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Zaadplanten
naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Zaadplanten
pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta subsp. sagittata</i>	Zaadplanten
roggelelie	<i>Lilium bulbiferum subsp. croceum</i>	Zaadplanten
rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Zaadplanten
rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Zaadplanten
ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Zaadplanten
scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Zaadplanten
schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Zaadplanten
smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Zaadplanten
spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Zaadplanten
steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Zaadplanten
stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Zaadplanten
stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Zaadplanten
tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Zaadplanten
tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Zaadplanten
trogamander	<i>Teucrium botrys</i>	Zaadplanten
veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Zaadplanten

vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Zaadplanten
vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Zaadplanten
wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> <i>subsp. campestris</i>	Zaadplanten
wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Zaadplanten
wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Zaadplanten
wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Zaadplanten
zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Zaadplanten
zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp.</i> <i>calaminaria</i>	Zaadplanten
zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>	Zaadplanten
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>	Insecten-kevers
beekkrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	Insecten-libellen
bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>	Insecten-libellen
donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>	Insecten-libellen
gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora</i> <i>flavomaculata</i>	Insecten-libellen
gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	Insecten-libellen
hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>	Insecten-libellen
kempense heidelibel	<i>Sympetrum</i> <i>depressiusculum</i>	Insecten-libellen
speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>	Insecten-libellen
aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>	Insecten- dagvlinders
bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>	Insecten- dagvlinders
bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Insecten- dagvlinders
bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>	Insecten- dagvlinders
duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>	Insecten- dagvlinders
gentiaanblauwtje	<i>Maculineaalcon</i>	Insecten- dagvlinders
grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	Insecten- dagvlinders
grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Insecten- dagvlinders
grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris)</i>	Insecten- dagvlinders
iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>	Insecten- dagvlinders
kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>	Insecten- dagvlinders

kleine ijsvogelvinder	<i>Limenitis camilla</i>	Insecten- dagvlinders
kommavinder	<i>Hesperia comma</i>	Insecten- dagvlinders
sleedoornpage	<i>Thecla betulae</i>	Insecten- dagvlinders
spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesparelmoervinder	<i>Boloria aquilonaris</i>	Insecten- dagvlinders
veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>	Insecten- dagvlinders
veldparelmoervinder	<i>Melitaea cinxia</i>	Insecten- dagvlinders
zilveren maan	<i>Boloria selene</i>	Insecten- dagvlinders
europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>	Kreeftachtigen
beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>	Vissen
beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Vissen
elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Vissen
gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Vissen
grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Vissen
kwabaal	<i>Lota lota</i>	Vissen
alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Amfibieën
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Amfibieën
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Amfibieën
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Amfibieën
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Amfibieën
middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	Amfibieën
vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	Amfibieën
vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>	Amfibieën
adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>	Reptielen
hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Reptielen
levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Reptielen
ringslang	<i>Natrix natrix</i>	Reptielen
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
boomarter	<i>Martes martes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
damhert	<i>Dama dama</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
das	<i>Meles meles</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
egel	<i>Erinaceus europeus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
haas	<i>Lepus europeus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
steenmarter	<i>Martes foina</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Zoogdieren-landzoogdieren

veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Zoogdieren-zeezoogdieren
grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Zoogdieren-zeezoogdieren

Vrijgestelde soorten provincie Gelderland

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën en reptielen	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
